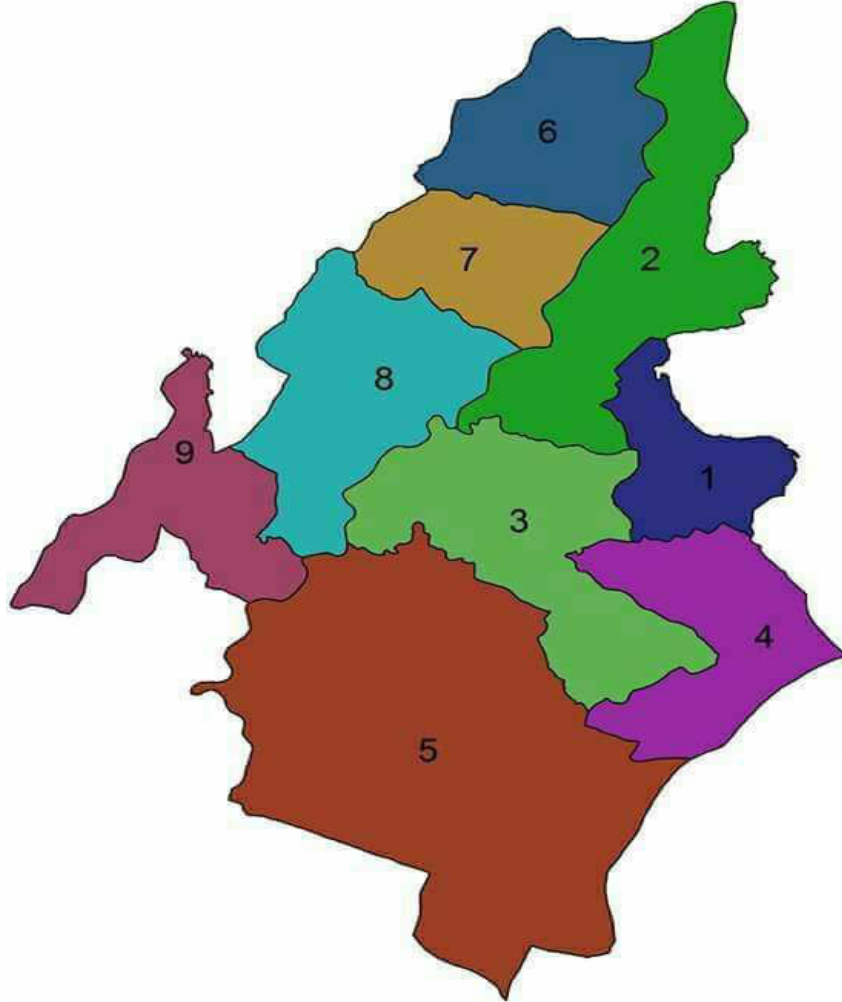

ठाकुरबाबा नगरपालिका

सैनवार बर्दिया

स्थानीय शिक्षा पार्श्वचित्र

ठाकुरबाबा नगरपालिका

२०७८ साल

ठकुरबाबा शिक्षा पार्श्वचित्र- २०७८

प्रकाशक	: ठकुरबाबा नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा सैनवार, बर्दिया लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल
प्रकाशन प्रति	: २००
सर्वाधिकार	: प्रकाशकमा
मुद्रण	: स्वर्गद्वारी प्रिन्टर्स भुरीगाउँ

यो सामग्री ठकुरबाबा नगरपालिका, विद्यालय, सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, क्याम्पस, कार्यपालिका, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा, विषयगत शाखा र वडा कार्यालयहरूलाई निःशुल्क वितरणका लागि प्रकाशन गरिएको हो। अन्य व्यक्ति एवं संघ संस्थाहरूलाई मुद्रणीय कपी निःशुल्क प्राप्त गर्न कर लाग्ने छैन।

सल्लाहकार

नगर प्रमुख	:	श्री घननारायण श्रेष्ठ
उप प्रमुख	:	श्री कृष्णा कुशमा थारु
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	:	श्री रामहरि रिजाल
सामाजिक विकास समिति संयोजक	:	श्री राधा चौधरी

सम्पादक मण्डल

संयोजक	:	श्री सीताकुमारी भण्डारी शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा
सदस्य	:	श्री नन्दाराम अधिकारी प्र अ श्री लिभुवन नमुना मा वि, भुरीगाउँ
सदस्य	:	श्री बालकृष्ण आचार्य प्र अ श्री जनज्योति मा वि, बकुवा
सदस्य	:	श्री नवराज ढुङ्गाना प्र अ श्री शारदा आ वि, शाहीपुर
सदस्य	:	श्री ऋषि प्रसाद गड्तोला प्रा स शिक्षा युवा तथा खेलकुद शाखा

शुभकामना

ठाकुरबाबा नगरपालिका, नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा, सैनवार बर्दियाद्वारा पालिका भित्रको शैक्षिक अवस्थाको बारेमा सरोकारवाला सबैलाई जानकारी दिने उद्देश्यले तयार पारिएको शैक्षिक पार्श्वचित्र २०७८ प्रकाशित हुने जानकारी पाउँदा ज्यादै खुशी लागेको छ।

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ ले प्रदान गरेका शिक्षासँग सम्बन्धित २३ वटा अधिकारहरू भित्र रही हामी जनप्रतिनिधिहरूले सरकारको आभास हुने गरी शिक्षा क्षेत्रमा केही गर्न खोजेको वस्तुस्थिति आज तपाईंहरूका अगाडि स्पष्ट छ। विद्यालयको स्तरोन्नति, प्रशासनिक अगुवाइ र समायोजन, प्रधानाध्यापकका रूपमा तहगत र स्थायी शिक्षकको पदस्थापन, अपुग शिक्षक व्यवस्थापन, स्थानीय पाठ्यक्रम र स्रोत सामग्री निर्माण, शिक्षक कर्मचारीलाई पुरस्कार तथा सम्मान, आर्थिक मितव्ययिता र सुशासनका लागि समय सुहाउँदो लेखा परीक्षण पद्धतिको स्थापना जस्ता थुप्रै कार्यहरू शैक्षिक संस्थाभित्र सम्पादित भएका छन्। यी सबै कार्यलाई व्यवस्थित गर्न आवश्यक कार्यविधि, नियम र ऐन समेत बनाउने काम पनि भएका छन्। शिक्षा क्षेत्र भित्र थुप्रै समस्या र चुनौतीहरू अझै विद्यमान छन्।

संघीय एवं प्रादेशिक रूपमा बन्नु पर्ने ऐन कानूनहरू समयमा नबन्दा शिक्षामा अन्योलता पैदा भइ समयमा कार्यसम्पादन हुन सकेनन् र उक्त कार्यको दोष हामी जनप्रतिनिधिहरूले भोगेका थियौं। हाम्रो यस कार्यले पालिका भित्रका शिक्षासँग सम्बन्धित गतिविधिहरूलाई सरोकारवालाहरूसमक्ष पुऱ्याउन मद्दत पुग्ने नै छ भने समग्र बर्दिया जिल्लाको शैक्षिक क्षेत्रका गतिविधि र कार्यक्रमहरू सम्पादनमा पनि सहयोग पुग्ने अपेक्षा गरेको छु। यस कार्यको अगुवाइ गर्ने प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, शिक्षा समितिका पदाधिकारीहरू, शिक्षा शाखाका कर्मचारीहरू, शिक्षक मित्रहरू, सम्पादन तथा प्रकाशन कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने महानुभावहरूमा पालिकाको तर्फबाट विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्त्यमा, यस प्रकृतिका कार्यहरूमा थप निखारता र सहभागिताका साथ आगामी दिनमा पनि पालिका सदैव यहाँहरूको सहयोगको अपेक्षासहित सहकार्यको शुभेच्छा राख्दै यस प्रथम प्रकाशनको पूर्ण सफल सम्प्रेषण र कार्यान्वयनको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।

धन्यवाद।

२०७८ फाल्गुन

घननारायण श्रेष्ठ
नगरप्रमुख

शाखाको कलम

शिक्षा मानव विकासको मुख्य आधार हो। शिक्षाले नै व्यक्ति, समाज, राष्ट्र र विश्वलाई समयानुसार परिवर्तन गरी विकासतर्फ लम्कन अग्रसर गराउँछ। प्रत्येक नागरिकलाई आधारभूत शिक्षाको पहुँचको लागि अनिवार्य तथा निःशुल्क माध्यमिक तहसम्मको शिक्षा निःशुल्क पाउने हक हुनेछ भनी मौलिक हकमासमेत व्यवस्था गरेको छ।

देश संघीयतामा गइसकेपछि ठाकुरबाबा नगरपालिकाले स्थानीय तह सञ्चालनमा आएसँगै स्थानीय सरकारका रूपमा विद्यालय शिक्षा सम्बन्धी कानून तथा शिक्षा सम्बन्धी योजना बनाउनेदेखि शैक्षिक कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन शैक्षिक संस्थाको स्थापना, अनुमति, सञ्चालन, व्यवस्थापन, नियमन, जनशक्तिहरूको परिचालन तथा व्यवस्थापन र अनुगमन एवं मूल्याङ्कन गर्ने जस्ता अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्यको जिम्मेवारी बहन गर्दै आएको छ। ठाकुरबाबा नगरपालिका शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामार्फत शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न, शिक्षामा सबै बालबालिकाको पहुँच पुऱ्याउन, विद्यार्थी भर्ना दर बृद्धि गर्न, विद्यालय छाड्ने तथा कक्षा दोहोऱ्याउने दरमा कमि ल्याउन ध्येयकासाथ नगरपालिकाको शैक्षिक उन्नतिका लागि उल्लिखित कार्यहरू सम्पादन हुँदै आएका छन्।

शिक्षा पार्श्वचित्र भित्र तीनवटा परिच्छेदहरू रहेका छन्। पहिलो परिच्छेदमा ठाकुरबाबा नगरपालिकाको सामान्य परिचय उल्लेख गरिएको छ भने दोस्रो परिच्छेदमा न.पा.को सिङ्गो शैक्षिक अवस्था तथा शाखाको वार्षिक शैक्षिक बजेट प्रस्तुत गरिएको छ। त्यस्तै तेस्रो परिच्छेदमा ठाकुरबाबा न.पा. को शैक्षिक तथ्याङ्कलाई प्रस्तुत गरिएको छ। नगरपालिकाको कार्यालयमा रहेका विभिन्न सूचना एवं तथ्याङ्कहरू, शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ बर्दियाबाट विभिन्न समयमा प्रकाशित बुलेटिन एवं शैक्षिक सूचनाहरू, तथ्याङ्क कार्यालय बर्दियाबाट प्रकाशित जिल्लाको वस्तुगत विवरण र विद्यालय स्तरबाट प्राप्त विवरण, शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली IEMIS तथ्याङ्कको सत्यापनका आधारमा यो सामग्री तयार गरिएको छ। यसको प्रकाशनका निम्ति सल्लाह सुभाबसहित तथ्याङ्कसमेत उपलब्ध गराउनु हुने शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ बर्दियाका प्रमुख श्री रेविका अमात्य एवं EGRP जिल्ला संयोजक श्री रामकृष्ण हुमागाई अविस्मरणीय हुनुहुनेछ। यसले आगामी १० वर्षे नगर शिक्षा योजनालाई समेत टेवा पुग्ने आशा गरिएको छ। उल्लिखित सम्बद्ध पक्षहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु।

यो पहिलो प्रकाशन हो। प्रस्तुत ठाकुरबाबा शिक्षा पार्श्वचित्र तयार गर्दा विवरण, नीतिगत प्रावधान तथा उपलब्ध सन्दर्भ सामग्रीहरूलाई तथ्यगतरूपमा राख्न जर्मको गरिएको छ। पाठक वर्गहरूबाट यस प्रकाशनमा रहेका कमजोरी एवं त्रुटीहरू औल्याइ सल्लाह सुभाबको अपेक्षा राख्दछु भने प्राप्त सुभाबका आधारमा आगामी प्रकाशन अझ बढी परिष्कृत हुनेछ भन्ने कुरामा विश्वास दिलाउँदै यस प्रकाशनमा स्थानीय स्तरबाट सहयोग पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण सरोकारवालालाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। धन्यवाद।

२०७८ फाल्गुन

सीताकुमारी भण्डारी
शाखा प्रमुख (अधिकृत स्तर सातौं)
शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा

विषय सूची

संक्षिप्त

पहुँच	१
गुणस्तर	२
कक्षाकोठामा आधारित पठन सिप परीक्षण नतिजा (CB-EGRA).....	३
विद्यार्थी उपलब्धीको राष्ट्रिय परीक्षण (NARN and NASA)	३
सक्षमता सूचकाङ्क	३
शिक्षक तथा कक्षा सम्बन्धी सूचकाङ्क	४
शिक्षण सिकाइ वातावरण.....	५
समता	५
सामाजिक समावेशी	५

परिच्छेद एक (१): न पा को सामान्य जानकारी

१.१ भौगोलिक अवस्था	६
१.२ जनसङ्ख्या	६
१.३ उमेर समूहको आधारमा जनसंख्या.....	७
१.४ विकास र कल्याणकारी संस्थाहरू	८

परिच्छेद दुई (२): नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था

२.१ परिचय	९
२.२ दूरदृष्टि	९
२.३ लक्ष्य	९
२.४ उद्देश्य	१०
२.५ योजना तथा रणनीतिहरू.....	१०
२.६ कार्यनीतिहरू.....	१०
२.७ न पा ले सम्पादन गरेका कार्यहरू	१२
२.८ न पा का शैक्षिक समस्या, चुनौती र अवसरहरू	१६

परिच्छेद तीन (३): ठाकुरबाबा न पा का शैक्षिक तथ्याङ्कहरू

३.१ साक्षरता अवस्था	२०
३.२ शिक्षण संस्थापकहरू	२०
३.३ जातजातिका आधारमा विद्यार्थी विवरण	२०
३.४ उच्च शिक्षा विद्यार्थी भर्ना विवरण	२२
३.५ प्राविधिक तथा व्यावसायिक तालिममा विद्यार्थी भर्ना	२३
३.६ उमेरगत विद्यार्थी भर्ना विवरण.....	२३
३.७ सामुदायिक विद्यालयमा उमेरगत विद्यार्थी भर्ना विवरण.....	२४

३.८ अपाङ्ग विद्यार्थी भर्ना विवरण	२८
३.९ तहगत शिक्षक विवरण	२६
३.१० उच्च शिक्षाको जनशक्ति विवरण	२६
३.११ सेवाका आधारमा सामुदायिक शिक्षक विवरण	२७
३.१२ शिक्षक तालिम विवरण	२७
३.१३ विषयगत उच्च शिक्षाको जनशक्ति विवरण.....	२८
३.१४ विषयगत रोष्टर शिक्षक विवरण	२९
३.१५ सूचकाङ्क	
३.१५.१ सामान्य सूचकाङ्क	२९
३.१५.२ उपलब्धि सूचकाङ्क	२९
३.१५.३ अन्तिम परीक्षामा सम्मिलित हुने सामुदायिक संस्थाका विद्यार्थी.....	३०
३.१५.४ अन्तिम परीक्षामा सम्मिलित हुने निजी संस्थाका विद्यार्थी.....	३१
३.१५.५ सामुदायिक विद्यालय विद्यार्थी उपलब्धी विवरण (CGPA 1.65 अर्थात ४० प्रतिशत भन्दा माथि मात्र)	३१
३.१५.६ संस्थागत विद्यालय विद्यार्थी उपलब्धी विवरण (CGPA 1.65 अर्थात ४० प्रतिशत भन्दा माथि मात्र)	३२
३.१५.७ कक्षाकोठामा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पढाइ परीक्षण औसत उपलब्धी (CB-EGRA Average Score).....	३२
३.१५.८ राष्ट्रिय परीक्षण	३३
३.१६ विद्यालयमा शिक्षण पद्धति	३३
३.१७ विद्यालयमा उपलब्ध भौतिक सुविधा	३३
३.१८ प्रारम्भिक कक्षा पढाइको अवलोकन तथा विद्यालय अनुगमन (९० मिनेट), २०७६	३५
३.१९ गत शैक्षिक सत्रमा विद्यालय सरोकारबालाहरुसँगको बैठक	३५
३.२० छात्रवृत्ति	३५
३.२१ समुदाय परिचालन कार्यक्रमहरु	३६
३.२२ विद्यालय व्यवस्थापन समिति अनुदान (राष्ट्रिय प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम कार्यान्वयन भएका जिल्लाहरु मात्र)	३६
३.२३ शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न समिति तथा पालिका सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण.....	३६
३.२५ स्रोतहरु.....	३७

सङ्क्षिप्त

यस पार्श्वचित्रका तीनवटा परिच्छेदमा रहेको विवरणलाई समग्रमा संक्षेपीकरण गरी निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ।

पहुँच

जनसङ्ख्या	विद्यालय जाने उमेर समूह जनसङ्ख्या			विद्यालय जाने उमेर समूह भर्ना विवरण		
	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष
(०-४) वर्ष	५,२३४	२,५९९	२,६३५	१,५६८	८९८	६७०
(५-१२) वर्ष	१०,९२३	५,४१३	५,५१०	१०,८२४	५,१२४	५,७००
(१३-१४) वर्ष	२,५९८	१,२८८	१,३१०	२,०२२	९९९	१,०३१
(१५-१६) वर्ष	२,७२३	१,३५०	१,३७३	२,०७६	१,०५०	१,०२६

स्रोत : वासर IEMIS रिपोर्ट -२०७७

विद्यार्थी भर्ना	सामुदायिक				निजी			
	जम्मा	छात्रा	छात्र	लैंगिक समता सूचकाङ्क (GPI)	जम्मा	छात्रा	छात्र	लैंगिक समता सूचकाङ्क (GPI)
प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षा	१,६०३	७३७	८६६	०.८५	१,१४९	५०६	६४३	०.७८
प्रारम्भिक कक्षा (१-३)	२,०२८	९८२	१,०४६	०.९४	१,३७८	५८३	७९५	०.७३
आधारभूत								
कक्षा (१-५)	३,४७७	१,७१६	१,७६१	०.९७	२,११२	८७९	१,२३३	०.७१
कक्षा (६-८)	२,५१९	१,३२८	१,१९१	१.१२	७४७	२८३	४६४	०.६१
माध्यमिक								
कक्षा (९-१०) (प्राविधिक धारसमेत)	१,८३६	९७८	८५८	१.१४	३३४	१४८	१८६	०.७९
कक्षा (११-१२) (प्राविधिक धारसमेत)	१,२३५	७२५	५१०	१.४२				
उच्च शिक्षा	१,१२७	६६८	४५९	१.४६				
प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा तालिम								
TSLC १५ महिने (तह १)	११	९	२	४.५				
TSLC १८ महिने (तह २)								
TSLC २९ महिने (तह ३)	१०	६	४	१.५				
अन्य								

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

सूचकाङ्क	जम्मा		
	जम्मा	छात्रा	छात्र
प्रारम्भिक बाल शिक्षा तथा बाल विकास/पूर्व प्राथमिक शिक्षामा अनुभव लिइ कक्षा १ मा नवप्रवेशीको प्रतिशत	७७.६	७७.४	७७.७
कक्षा १ मा कुल नयाँ भर्ना दर (GIR)	११९.६	११३.९	१२५.६
कक्षा १ मा खुद नयाँ भर्ना दर (NIR)	९७.९	९७.९	९७.८
आधारभूत तहमा कुल भर्ना दर (GER)			
कक्षा (१-५)	१२०.५	११६.८	१२४.३
कक्षा (१-८)	११४.०५	११२.५	११५.६
आधारभूत तहमा खुद भर्ना दर (NER)			
कक्षा (१-५)	९७.९	९६.८	९९.०
कक्षा (१-८)	९८.१	९७.५	९८.७
माध्यमिक तहमा कुल भर्ना दर (GER)			
कक्षा (९-१०)	८२.०	८८.५	७५.३
कक्षा (९-१२)	६६.९	७०.८	६२.५
माध्यमिक तहमा खुद भर्ना दर (NER)			
कक्षा (९-१०)	६२.८	६३.६	६२.०
कक्षा (९-१२)	४१.६	४०.०	४०.७
साक्षरता दर	९६.४	९७.३	९५.५

स्रोत : फ्ल्यास रिपोर्ट २०७६, IEMIS रिपोर्ट

गुणस्तर

अनिवार्य विषयहरूको उपलब्धि विवरण (CGPA १.६५ तथा माथि/उपलब्धि ४० प्रतिशत भन्दा माथि)

विषयहरू	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२
नेपाली	७१.६५	७२.२३	६९.२९	६६.३८	६९.४२	६१.४१	६०.३७	७१.३३	६०.३४	२.८३	२.२०	२.०१
अंग्रेजी	७१.७६	७२.२२	६८.१५	६३.८९	६८.६०	५८.८४	५६.०२	७२.१७	५७.५८	२.६३	२.५१	-
गणित	७३.४२	७३.६८	६८.४	६५.०२	६९.०८	६३.१३	६२.८२	६६.०४	६१.७२	२.४७	-	-
विज्ञान	७१.५१	७१.१८	६८.२३	६३.७१	६८.५५	६०.५९	५७.५३	७२.२१	६१.३३	३.०४	-	-
सामाजिक	७२.०५	६९.६३	६६.९१	६५.५६	६९.३४	६०.६६	६०.२९	७१.९२	५८.७७	२.७७	२.४५	-

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७७

कक्षाकोठामा आधारित पठन सिप परीक्षण नतिजा (CB-EGRA)

उप कार्य	कक्षा १			कक्षा २			कक्षा ३		
	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र
कुल									
१ अक्षर र मात्रा पहिचान	८२			८५			७७		
२ शब्द र वाक्य पहिचान	७२			७८			५८		
३ शब्दार्थ	७६			७८			६४		
४ श्रुति लेखन	६१			४२			५३		
५ श्रुति बोध	७९			८५			८०		
६ पठन बोध	७९			६९			७९		
७ पात्रो पठन	७५			७६			६९		

स्रोत : CB-EGRA -२०७७

विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण (NARN and NASA)

	नेपाली			गणित			विज्ञान		
	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र
कक्षा ३	५२	५४	५१	४५	४५	४५			
कक्षा ५	४५	४८	४६	४८	५०	४८	४७	४७	४७
कक्षा ८	४८	४८	४८	३५	३३	३८	४१	३९	३४

स्रोत : NASA रिपोर्ट -२०१३,२०१५

सक्षमता सूचकाङ्क

सूचकाङ्कहरु	जम्मा			प्राथमिक तह कक्षा (१-५)			निम्न माध्यमिक तह कक्षा (६-८)			माध्यमिक तह कक्षा (९-१०)			उच्च माध्यमिक तह कक्षा(११-१२)		
	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र
कक्षा उत्तीर्ण दर				९३.४	९४.३	९२.४	८९.०	८९.७	८८.४	९८.६	९९.०	९८.२			
कक्षा दोहोर्चाउने दर				४.१	३.७	४.६	८.२	७.८	८.५	०.५	०.२	०.८			
कक्षा छोड्ने दर				२.५	२.०	३.०	२.८	२.५	३.१	०.९	०.८	१.०			
कक्षा ५ मा उत्तीर्ण भइ कक्षा ६ मा भर्ना हुने विद्यार्थीको प्रतिशत	९४.१	९४.९	९३.३												

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७७

शिक्षक तथा कक्षा सम्बन्धी सूचकाङ्क

	बाल विकास	आधारभूत कक्षा (१-५)	आधारभूत कक्षा(६-८)	माध्यमिक कक्षा (९-१०)	उच्च माध्यमिक कक्षा (११-१२)
१० दिने शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त शिक्षक सङ्ख्या	६०	७९	१६	१४	
१० दिने शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त महिला शिक्षक सङ्ख्या	६०	२३	०	३	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त कुल शिक्षक प्रतिशत (नेपाली)			३	२	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त महिला शिक्षक प्रतिशत (नेपाली)			०	५०%	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त कुल शिक्षक प्रतिशत (गणित)			०	३	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त महिला शिक्षक प्रतिशत (गणित)			०	०	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त कुल शिक्षक प्रतिशत (अंग्रेजी)			५	३	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त महिला शिक्षक प्रतिशत (अंग्रेजी)			०	३३ प्रतिशत	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त कुल शिक्षक प्रतिशत (विज्ञान)			५	३	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त महिला शिक्षक प्रतिशत (विज्ञान)			०	०	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त कुल शिक्षक प्रतिशत (सामाजिक)			३	३	
शिक्षक पेसागत तालिम प्राप्त महिला शिक्षक प्रतिशत (सामाजिक)			०	३३ प्रतिशत	
प्रारम्भिक कक्षा पढाइ तालिम लिइ प्रारम्भिक कक्षामा नेपाली पढाइ राख्नु भएको शिक्षक प्रतिशत		१००			
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	२७	२५	५२	४६	१०३

स्रोत : शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा IEMIS रिपोर्ट -२०७८

शिक्षण सिकाइ वातावरण

	बाल विकास	आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	माध्यमिक (९-१२)	जम्मा
जम्मा छापामय कक्षा	६०				
पढाइ कुना (कम्तिमा ५० किताब सङ्ख्या भएको)		२६			
पुस्तकालय				२६	२६
शिक्षण सिकाइको लागि कम्प्युटर प्रयोगशाला			३	८	११
शिक्षण सिकाइको लागि विज्ञान प्रयोगशाला				९	९
Multimedia सुविधा				३	
Interactive Board			२	९	११
अन्य					

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

समता

भाषा	सङ्ख्या
स्थानीय भाषाको माध्यमबाट शिक्षण गरिने विद्यालय सङ्ख्या	०
नेपाली भाषाको माध्यमबाट शिक्षण गरिने विद्यालय सङ्ख्या	२६
अंग्रेजी भाषाको माध्यमबाट शिक्षण गरिने विद्यालय सङ्ख्या	१४
नेपाली र अङ्ग्रेजी दुवै माध्यमबाट सञ्चालित विद्यालय सङ्ख्या	४

सामाजिक समावेशी

	प्रारम्भिक बाल विकास		आधारभूत कक्षा(१-५)		आधारभूत (६-८)		माध्यमिक (९-१२)		उच्च शिक्षा	
	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र
अपाङ्ग विद्यार्थी प्रतिशत	०.०८	०.०६	०.४३	०.१४	०.३१	०.२४	०.३६	०.०५		
जनजाति विद्यार्थी प्रतिशत	५५.९६	५६.६६	५१.७२	५१.७०	५६.८५	५४.६७	५६.१३	५५.४४	५२.६७	४८.५८
दलित विद्यार्थी प्रतिशत	९.३१	९.३५	११.८०	११.२०	९.७१	९.८८	६.९१	६.८४	४.१९	५.२६
अन्य विद्यार्थी प्रतिशत	३४.२७	३३.९९	३६.४८	३७.१	३३.४४	३५.९९	३६.९६	३७.६८	४३.१४	४६.१६

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

परिच्छेद १ नगरपालिकाको सामान्य जानकारी

१.१ भौगोलिक अवस्था

	विशेषताहरु
भौगोलिक	लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत बर्दिया जिल्लाको साविकको बगनाहा, नेउलापुर, शिवपुर र ठाकुरद्वारा गाउँ विकास समितिलाई गाभेर ठाकुरद्वारामा रहेको ठाकुरद्वारा मन्दिरको नामबाट यस ठाकुरबाबा नगरपालिकाको स्थापना वि.स. २०७३ साल फाल्गुन २७ मा भएको हो । संघीय प्रणाली अनुसार यो नगरपालिका निर्वाचन क्षेत्र नं २ र प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्रको आधारमा २ (क) मा पर्दछ । भौगोलिक हिसावले यस ठाकुरबाबा नगरपालिकाको पूर्वमा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, पश्चिममा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज, उत्तरमा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र दक्षिणमा मधुवन नगरपालिका र राजापुर नगरपालिका पर्दछन् ।
पालिकाको क्षेत्रफल (कि.मि.)	१०४.५७ वर्ग कि.मि.
अवस्थिति	२८ डिग्री २३ मिनेटदेखि २८ डिग्री २३ मिनेट उत्तरी अक्षांससम्म ८१ डिग्री ११ मिनेटदेखि ८१ डिग्री १९ मिनेट पूर्वी देशान्तरसम्म
प्रशासनिक विभाजन	
जम्मा वडा सङ्ख्या	९ वटा
जम्मा विद्यालय सङ्ख्या	जम्मा विद्यालय ४० सामुदायिक विद्यालय २६ संस्थागत विद्यालय १४
सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	३ वटा (शिवपुर सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, जगदम्बा सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, त्रिभुवन सामुदायिक सिकाइ केन्द्र)
क्याम्पस	२ वटा (चुरे क्याम्पस बगनाहा र मानुषा टिकासिंह थापा बहुमुखी क्याम्पस)
बालविकास केन्द्र	६० वटा

१.२ जनसङ्ख्या

विवरण	सङ्ख्या	महिला प्रतिशत
जम्मा जनसङ्ख्या	५७,२०४	४९.५५
लिङ्गको आधारमा		
महिला	२८,३४४	४९.५५
पुरुष	२८,८६०	५०.४५
जातियताको आधारमा		
ब्राह्मण	८,२९५	४९.९७
क्षेत्री	१०,०११	४९.६७
दलित	४,५७६	५०.४५
थारु	२९,७९९	४९.८९

दसनामी	२०१	५०.०४
मुस्लिम	१४७	४९.७८
अन्य	३,०८९	५०.२३

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण रिपोर्ट -२०७७

१.३ उमेर समूहको आधारमा जनसङ्ख्या

विवरण	सङ्ख्या	प्रतिशत
जम्मा	५७,२०४	१००
महिला	२८,३४४	४९.५५
पुरुष	२८,८६०	५०.४५
अन्य		
४ वर्षसम्म	५,२३४	९.१५
महिला	२,५९९	४९.६५
पुरुष	२,६३५	५०.३५
अन्य		
(५-१५) उमेर	१३,५२१	२३.६४
महिला	६,७२९	४९.७८
पुरुष	६,७९२	५०.२२
अन्य		
(१५-५९) उमेर	३४,८८२	६०.९८
महिला	१७,३९३	४९.८६
पुरुष	१७,४८९	५०.१४
अन्य		
६० वर्ष भन्दा माथि	३,५६७	६.२३
जनजातिका आधारमा		
ब्राह्मण/क्षेत्री	१८,३०६	३२.००
दलित	४,५७६	८.०१
थारु	२९,७९९	५२.०९
दसनामी	२०१	०.३५
मुस्लिम	१४७	०.२५
मगर	१,०८७	१.९०
अन्य	३,०८९	५.४०

स्रोत : घरधुरी सर्वेक्षण २०७७, IEMIS रिपोर्ट -२०७८

१.४ विकास र कल्याणकारी संस्थाहरू

संस्थाको नाम	प्रकार (जस्तै समुदायमा आधारित संस्था, गैसस, क्लब,)	कार्य क्षेत्र (जस्तै शिक्षा, स्वास्थ्य)	लक्षित समूह	कार्यान्वयन अवधि	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं	लिक
स्याक नेपाल	NGO	शिक्षा, स्वास्थ्य र बालसंरक्षण	विद्यालयका बालबालिका अभिभावकहरू र शिक्षकहरू	२०२२ June सम्म	लक्ष्मी प्रसाद शर्मा	९८५८०२८८५१	laxmisharmamamnikapur@gmail.com
प्लान इन्टर नेशनल नेपाल	INGO	शिक्षा स्वास्थ्य बालसंरक्षण	बालबालिका अंपाग व्यक्तिहरू	२०२०Jan-२०२२Dec	बेद प्रसाद डाँगी	९८६८०८४७९०	bedprasad.dangi@plan-international.org
गेरुणा ग्रामीण जागरण संघ	NGO	शिक्षा स्वास्थ्य विपद् व्यवस्थापन	बालबालिकाहरू महिला दलित जनजाति	२०२०Jan2022- Dec	रामरुप कौशल	९८५८०२७९५४	ramrup.geruva@gmail.com
थारु महिला उत्थान केन्द्र	NGO	खानेपानी तथा सरसफाई भौतिक पूर्वाधार शिक्षा	सेवा क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण मानव समुदाय	२०२०Jan-२०२२Dec	निर्मला रिजाल		hno.adhartwuc@gmail.com
बाँके युनेस्को क्लव	NGO	शिक्षा स्वास्थ्य बालसंरक्षण र विपद् व्यवस्थापन	बालबालिका शिक्षक अभिभावकहरू	२०२०Jan-२०२२Dec	शान्त कुमार चौधरी	९८५८०२६२९३	shantkchaudhari@gmail.com
EGRP	NGO	शिक्षा		२०२१AD-२०२५AD	रामकृष्ण हुमागाई	९८४१६४५५१८	humagainrk@gmail.com
BEE group	NGO	शिक्षा स्वास्थ्य बालसंरक्षण र विपद् व्यवस्थापन	बालबालिका शिक्षक र अभिभावक	२०२०Jan-२०२२Dec	दिनेश चौधरी	९८५८०२२४९३	mailfordinesh@gmail.com
दलित सेवा संघ	NGO	शिक्षा सिप विकास	अपाङ्गता भएका वयस्कहरू	२०२१ August - २०२२Jan	जयराम थारु	९८४८०५७०५५	djaya.tharu@gmail.com
सामुदायिक विकास संस्था	NGO	शिक्षा स्वास्थ्य कृषि र विपद् व्यवस्थापन	बालबालिकाहरू अभिभावक एवं शिक्षक	२०२०Jan-२०२२May	मानविर वि.क.		

परिच्छेद २ नगरपालिकाको शैक्षिक अवस्था

२.१ परिचय :

संघीयताको कार्यान्वयन सँगै संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम विद्यालय तहको शिक्षा व्यवस्थापन गर्ने अधिकार स्थानीय तहमा रहेको छ । वि.स. २०७४ सालमा पालिकाको निर्वाचन पश्चात नयाँ जनप्रतिनिधिहरू आउनु भयो । सुरुका केही दिन अलमल भए तापनि पालिका भित्रका विभिन्न शैक्षिक संस्था, त्यहाँ कार्यरत जनशक्ति र सरोकारवालाहरूको सल्लाह बमोजिम विद्यालयमा स्थानीय सरकारको ध्यान जान थाल्यो । वि.स. २०७४ सालमा यस पालिकामा ३२ वटा सामुदायिक र १५ वटा संस्थागत विद्यालयहरू थिए । तत्कालिन अवस्थामा लगभग १५,००० विद्यार्थीहरू ती संस्थामा अध्ययनरत थिए भने आज पनि उक्त संख्यामा तात्त्विक अन्तर आएको देखिँदैन । कुल संख्याको एक तिहाइ निजीमा र दुई तिहाइ सामुदायिक शैक्षिक संस्थामा विद्यार्थीहरू अध्ययनरत छन् । तर आज समुदायको शैक्षिक माग र प्रतिस्पर्धात्मक वातावरणले केही विद्यालयहरूको स्तरोन्नति भएको छ भने केही विद्यालयहरू एक आपसमा गाभिएर २६ सामुदायिक र १४ संस्थागत गरी ४० वटा विद्यालय संख्या कायम भएको छ ।

आधारभूत र माध्यमिक तहमा तहगत र विषयगत आधारमा शिक्षक सङ्ख्या अपुग भएको अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै हाल नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट २८ जना शिक्षकहरूको व्यवस्थापन भएको छ । तत्कालिन अवस्थामा बालविकास शिक्षकहरूको न्यायिक वितरण थिएन तर विद्यालयमा शिक्षक विद्यार्थी अनुपातलाई मध्यनजर गरी बालविकास शिक्षकहरूको व्यवस्थापन भएको छ । पालिका भर ६० वटा बालविकास केन्द्रहरू संघीय अनुदानबाट सञ्चालित छन् । पालिका भित्रका ६० जना बालविकास शिक्षक र ३८ जना विद्यालय कर्मचारीहरूलाई पालिकाले आन्तरिक श्रोतबाट संघीय सरकारले तोके बमोजिमको सुविधा उपलब्ध गराएको छ । पालिकाको अगुवाइमा शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामार्फत कक्षा (१-८)सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण र कार्यान्वयन, सो पाठ्यक्रमको स्रोत सामग्री सँगालो निर्माण, नगरको १० वर्षे शिक्षा क्षेत्रको योजना निर्माण, विद्यालय दर्पण जस्ता शैक्षिक दस्तावेजहरूको निर्माण भएको छ । सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा स्थायी र सम्बन्धित तहका शिक्षकलाई नेतृत्वको जिम्मेवारी प्रदान गरिएको छ । पालिकाले शिक्षक कर्मचारीको मनोबल उच्च राख्न र अधिकतम उपलब्धि प्राप्तिका लागि वार्षिक रुपमा सम्मान, पुरस्कृत र अभिनन्दन समेत गर्ने गरेको छ ।

२.२ दूरदृष्टि:

नगरपालिकाले आफ्नो २० वर्षे गुरुयोजना बनाउँदा निर्धारण गरेको दूरदृष्टि नै शिक्षाको दूरदृष्टि हो जो यसप्रकार छ ।

मानव संसाधन विकास तथा अभिवृद्धि नगरको अभियान ।

गुणस्तरीय एवं जीवनोपयोगी शिक्षा ठाकुरबाबाको पहिचान ॥

२.३ लक्ष्य :

नगरपालिकाको साक्षरता ९९.५ प्रतिशत बनाउनका लागि दश वर्ष भित्रमा सबै वडामा १/१ माध्यमिक विद्यालय स्थापना गरी प्राविधिक र सैद्धान्तिक शिक्षाको अनुपात ३०:७० पुऱ्याउने र योजनाको अन्तिमसम्म ठाकुरबाबा नगरपालिकालाई लुम्बिनी प्रदेशकै प्राविधिक शिक्षाको गन्तव्य स्थल बनाउन सबै विद्यालयमा सूचना प्रविधिको पहुँच र अत्याधुनिक शैक्षिक सामग्री उपलब्धताको सुनिश्चितता पहुँच निर्धारण गर्ने ।

२.४ उद्देश्य

- १ विद्यालयको उमेर सबै बालबालिकालाई साधारण तथा प्राविधिक शिक्षाका लागि विद्यालयको पहुँच पुऱ्याउनु ,
- २ आधारभूत तहमा अनिवार्य तथा निःशुल्क र माध्यमिक शिक्षामा निःशुल्क गर्दै जानु,
- ३ गुणस्तरीय शिक्षाका लागि शिक्षक तथा कर्मचारी, सामग्री व्यवस्थापन र भौतिक पूर्वाधार सवलीकरण गर्नु ,
- ४ औपचारिक शिक्षाक अवसरबाट वञ्चित समूहलाई अनौपचारिक शिक्षा विशेष र खुल्ला शिक्षाका अवसरहरु प्रदान गर्नु,
- ५ बालबालिकाहरुको सर्वाङ्गिक विकासका लागि प्रारम्भिक बालविकास शिक्षालाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्नु, ६ अभिभावक शिक्षाका माध्यमबाट विद्यार्थीहरुमा सिकाइ संस्कारको विकास गर्नु ,
- ७ विद्यार्थीको कक्षा छाड्ने दर र कक्षा दोहोऱ्याउने दरलाई न्यूनीकरण गर्दै सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्नु ,
- ८ प्रारम्भिक शिक्षा पढाई EGRP कार्यक्रमको माध्यमबाट विद्यार्थीमा पढाइ लेखाइ सिपको विशिष्ट कार्यक्रमद्वारा शैक्षिक गुणस्तर विकास गर्नु ।

२.५ योजना तथा रणनीतिहरु

- १ विद्यालय बाहिर रहेका र पहुँचमा नभएका बालबालिकालाई सिकाइको केन्द्र विन्दुको रुपमा विकास गर्ने,
- २ प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाका माध्यमबाट दक्ष जनशक्ति तयार गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ,
- ३ आधारभूत तथा माध्यमिक निःशुल्क गर्नका लागि पर्याप्त मात्रामा स्रोतको व्यवस्थापन गरी सबै सरोकारवालालाई जवाफदेही बनाउने ,
- ४ गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्नका लागि दक्ष शैक्षिक जनशक्ति तथा समय सुहाउँदो सामग्रीको व्यवस्थापन ,
- ५ शिक्षण पेशालाई समाजमा सम्मानित तथा मर्यादित बनाउन समयानुकूल क्षमता विकास अवसर र प्रोत्साहन प्रदान गर्ने ,
- ६ विद्यालयमा सबै प्रकारका बालबालिका अनुकूल हुने गरी भौतिक संरचना निर्माण गर्न संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा अन्य सरोकारवालसँग समन्वय तथा सहकार्य गर्ने ,
- ७ विद्यालयमा विपद् व्यवस्थापनका लागि क्षमता विकास गर्ने ,
- ८ अनौपचारिक शिक्षा तथा वैकल्पिक सिकाइमार्फत सिकेका ज्ञान तथा सिपलाई आयमूलक कार्यक्रमसँग आवद्ध गरी जीवनपर्यन्त सिकाइलाई सुनिश्चित गर्ने ,
- ९ न्यूनतम मापदण्डसहितको प्रारम्भिक बालविकासको अवसर विस्तार गर्न स्थानीय सरकार र सरोकारवालाको सहभागितामा बालबालिकाको सर्वाङ्गिक विकासको सुनिश्चितता गर्ने ,
- १० सिकाइको अभिन्न सरोकारका रुपमा अभिभावकलाई लिइ जिम्मेवारी बोध गराउने ,
- ११ सार्वजनिक विद्यालयप्रति अभिभावकको अपनत्व अभिवृद्धि गर्ने ,
- १२ कक्षा छाड्ने दर र दोहोऱ्याउने दर कम गर्ने उपायहरु अबलम्वन गर्दै सरोकारवालसँग छलफल गरी कार्यान्वयन गर्ने ,
- १३ विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्नका लागि सिकाइ सुधार योजना कार्यान्वयन गर्ने ,
- १४ प्रारम्भिक कक्षा पढाई EGRP लाई व्यवस्थित एवं प्रभावकारी बनाउँदै प्रारम्भिक कक्षाको गुणस्तर सुधार गर्ने र त्यसलाई क्रमशः माथिल्ला कक्षाहरुमा समेत कार्यान्वयन गर्ने ।

२.६ कार्यनीतिहरु

- १ विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाको पहिचान तथा सर्वेक्षण गरी विद्यार्थी सङ्ख्या एकीन गरिनेछ,
- २ भर्ना अभियान सञ्चालन गरिनेछ, र सबै सरोकारवालहरुलाई सहभागी गराई घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- ३ लक्षित वर्गका बालबालिकालाई छात्रवृत्ति स्टेशनरी र आवश्यक सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ४ दिवा खाजाको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ५ अंपाग अभिभावकविहिन तथा असहाय बालबालिकाको लागि छात्रावासको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ६ मधेशी तथा मुस्लिम समुदायका छात्राहरुलाई ल्याउनका लागि छुट्टै छात्रा विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ,

- ७ प्रत्येक वडामा प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षाकालागि विद्यालय सञ्चालन गरिनेछ,
- ८ प्राविधिक अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- ९ स्थानीय सरकारद्वारा प्राविधिक शिक्षा आर्जन गरेका विद्यार्थीहरूलाई सिप र क्षमता अनुसारको बजार सृजना गरिनेछ,
- १० सबै विषयका विषयगत शिक्षक कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ११ विद्यालयमा प्रभावकारी रूपमा शैक्षिक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- १२ विद्यालयमा अंपागमैत्री, बालमैत्री, लैङ्गिकमैत्री भौतिक संरचना निर्माण गरिनेछ,
- १३ सबै प्रकारका बालबालिका अनुकूल हुने गरी विभिन्न प्रकारका शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- १४ विद्यार्थीको सङ्ख्याको आधारमा शिक्षक तथा कर्मचारीको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- १५ तहगत तथा कक्षागतरूपमा प्रविधिमैत्री सिकाइ सामग्री निर्माण र उपयोग गर्न क्षमता विकास गरिनेछ,
- १६ सिकाइ सामग्री विकास व्यवस्थापनका लागि शिक्षामा कार्यरत विकास साझेदारहरूसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ,
- १७ शिक्षकलाई योग्यता बढाउन अध्ययन बिदा, पेशागत तालिम, प्रविधिमैत्री तालिम र आर्थिक सहूलियत
- १८ सुत्केरी बिदामा बस्ने महिला शिक्षकको लागि सट्टा शिक्षकको प्रबन्ध गरिनेछ,
- १९ पेशागत मर्यादालाई अभिवृद्धि गर्न शिक्षकको आचारसंहिता, ऐन, नियम तथा अन्य प्रावधान अनुसारका अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- २० एक विद्यालय एक फुलवारी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि बजेट व्यवस्थापन गरिनेछ,
- २१ सबै विद्यालयलाई भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण र रेट्रोफिटिङ गरिनेछ,
- २२ सबै विद्यालयमा भौतिक संरचना बालमैत्री, अंपांगमैत्री, लैङ्गिकमैत्री निर्माण गरिनेछ,
- २३ कम्पाउण्ड नभएका विद्यालयहरूमा बायो फेन्सिङको अवधारणा अनुसार विद्यालयलाई काम गर्न लगाइने छ,
- २४ सबै विद्यालयलाई VCA गरिनेछ,
- २५ विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धमा विद्यार्थीहरूलाई अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- २६ अनौपचारिक क्षेत्रका सिपहरूको अभिलेखीकरण गरिनेछ,
- २७ पठन संस्कृतिको विकासका लागि विद्युतीय पुस्तकालयका अवसर विस्तार गरिनेछ,
- २८ निरन्तर शिक्षाका कक्षाहरू सञ्चालन गरिनेछ,
- २९ अनौपचारिक शिक्षा प्राप्त गरेका व्यक्तिलाई आयआर्जन कार्यक्रमका लागि सहकारीसँग सम्बन्ध विस्तार गरिनेछ,
- ३० निरक्षरहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी पूर्ण साक्षर पालिका घोषणा गरिनेछ,
- ३१ सबै प्रकारका बालविकास केन्द्रलाई विद्यालय मातहतमा ल्याउने,
- ३२ प्रारम्भिक कक्षालाई नक्साङ्कन गरी व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ३३ सबै प्रारम्भिक कक्षामा न्यूनतम मापदण्ड बमोजिमका पूर्वाधारहरू तयार गरिनेछ,
- ३४ शिक्षकको क्षमता तथा योग्यता विकासका अवसरहरू उपलब्ध गराउने,
- ३५ बालबालिका अनुकूल शैक्षिक सामग्रीको विकास गरिनेछ,
- ३६ नगरपालिका तथा विद्यालयले अभिभावक शिक्षाका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- ३७ विद्यालयले सञ्चालन गरिनेछ, विभिन्न कार्यक्रममा अभिभावकलाई पुरस्कृत गरिनेछ,
- ३८ सामुदायिक विद्यालयमा हाम्रो १ दिन भन्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरी सबैलाई विद्यालयप्रति जवाफदेही बनाइनेछ,
- ३९ घरमा पढाइ कुना निर्माण गर्न अभियान सञ्चालन गरिनेछ,
- ४० कक्षा अनुसार अभिभावक भेला र छलफल गरिनेछ,
- ४१ विद्यालयहरूमा नियमित अभिभावकको अनुगमनका लागि आवश्यक संयन्त्र निर्माण गरिनेछ,
- ४२ नियमित रूपमा सञ्चालन हुने गरी जनप्रतिनिधि, शिक्षा समिति, अभिभावक, शिक्षक र विद्यार्थीका बिचमा शैक्षिक उत्थानका लागि अन्तरक्रिया कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- ४३ शिक्षासँग सरोकार राख्ने गैरसरकारी संस्थाहरूलाई अभिभावक शिक्षा सञ्चालनमा परिचालित गरिनेछ,
- ४४ अभिभावक दिवस मनाउने कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,

- ४५ कक्षा छाड्ने दर, दोहोच्याउने विद्यार्थीको अवस्था विश्लेषण गरी शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ,
- ४६ उपचारात्मक शिक्षण, कोचिङ्ग आवश्यकता अनुसारको सम्पर्क कक्षा सञ्चालन गरिनेछ,
- ४७ स्थानीय जनप्रतिनिधि, अभिभावक र विद्यालय परिवारलाई जिम्मेवार बनाइनेछ,
- ४८ अभिभावकलाई जिम्मेवार बनाई जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- ४९ विद्यार्थी दैनिक ट्र्याकिङ्गको संयन्त्र विकास गरी लागु गरिनेछ,
- ५० विद्यार्थीको दैनिक उपस्थितिको बारेमा शिक्षक स्टाफसँग छलफल र अभिभावकलाई जानकारी गरिनेछ,
- ५१ ग्रेड शिक्षणको व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ५२ प्रत्येक दिन सबै विद्यार्थीको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापका बारेमा विश्लेषण गरिनेछ, र सो अनुसारको क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ,
- ५३ निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ,
- ५४ स्थानीय पाठ्यक्रमको पूर्ण कार्यान्वयन गरिनेछ,
- ५५ दक्ष जनशक्ति व्यवस्थापन गरिनेछ, र विद्यार्थीमैत्री पर्याप्त मात्रामा शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ५६ पढाइ उत्सव, शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनी/ मेला, अतिरिक्त क्रियाकलाप, कक्षाकोठमा आधारित पठन सिप परीक्षण, स्तरमापन परीक्षा र Bench Marking लाई प्राथमिकता दिई पठन सिपको विकास गरिनेछ,
- ५७ विद्यालयको वातावरण विद्यार्थीका लागि बँसू*बँसू पँढू-पँढू जस्तो मनोरम बनाउन विभिन्न किसिमका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ,
- ५८ प्रारम्भिक कक्षम पढाइ अनुकूल कक्षा व्यवस्थापन, शिक्षण सामग्री व्यवस्थापन, शिक्षकको सीप विकास मूल्याङ्कन व्यवस्थापन र समय व्यवस्थापन गरिनेछ,
- ५९ प्रारम्भिक कक्षा पढाइ प्रभावकारी बनाउन नेपाल सरकार सम्बद्ध निकाय तथा गैर सरकारी संघ संस्थासँग समन्वय गरी सहयोग आदान प्रदान गरिनेछ,
- ६० प्रारम्भिक कक्षा पढाइलाई महत्व दिई सिकाइ समूह निर्माण, शिक्षण संयन्त्र निर्माण, अभिभावक समूह निर्माण तथा अनुगमन परिपाटीलाई नियमित र व्यवस्थित बनाइनेछ,
- ६१ प्रा.वि. कक्षा पढाइसँग सम्बद्ध पक्षलाई नियमित तालिम तथा अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रमहरुमा सहभागी गराइनेछ,
- ६२ विद्यालयहरुलाई प्रा.वि. कक्षा पढाइ सम्बन्धी योजना बनाउन लगाई योजना कार्यान्वयनका लागि विद्यालय, नगरपालिका र संघ संस्थाको आर्थिक लगानीको सुनिश्चतता गरिनेछ ।

२.७ नगपालिकाले सम्पादन गरेका कार्यहरु :

वि.सं २०७४ आषाढमा यस पालिकाको स्थानीय निर्वाचन पश्चात जनप्रतिनिधिहरु आइसकेपछि संविधान प्रदत्त हक अधिकारहरुको प्रयोग गर्न थाल्नुभयो । आवश्यक कानून,नियमको व्यवस्था गरी जनताका समस्या समाधान गर्न जुट्नु भएको तपाइ हामीलाई विदितै छ । सोही सन्दर्भमा माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको व्यवस्थापकीय अधिकार स्थानीय तहसम्म आइपुगेको सन्दर्भमा सबै भन्दा नजिकको सरकारको नाताका हिसाबले यस पालिकाको शिक्षाको सन्दर्भमा भएका असल अभ्यासहरुलाई पनि यस योजना निर्माणको समेटिने प्रयास गरिएको छ :

१. विद्यालयहरुमा आवश्यकता अनुसार भौतिक पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत पक्की भवन, ट्रेसका भवन तथा शौचालयहरु निर्माण भएका छन्,
२. शिक्षक विद्यार्थी अनुपात तथा न्यूनतम विषयगत शिक्षक पनि उपलब्ध हुन नसकेको परिस्थितिलाई मध्य नजर गर्दै १ जना प्रा.वि., १३ जना नि.मा.वि., १२ जना मा.वि. र २ जना उच्च मा.वि. गरी जम्मा २८ जना नगर शिक्षकहरुको व्यवस्थापन भएको छ,
३. विद्यालयमा विद्यार्थीको पहुँच अभिवृद्धि गर्नका लागि श्री चुरे मा.वि. बगनाहा र श्री किसान मा.वि. बनकट्टीलाई विद्यालय बस खरिद गर्न प्रोत्साहन गरिएको छ ,
४. SEE, कक्षा ८ र ५ मा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने सामुदायिक र संस्थागत विद्यालयका छात्र छात्रालाई पुरस्कार वितरण,
५. नगरस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग सिल्ड खेलकुद प्रतियोगिताको माध्यमबाट आधारभूत तहदेखि नै विद्यार्थीहरुका बिचमा

स्वस्थ प्रतिस्पर्धा र व्यक्तित्व विकास , सामाजिकीकरण र अनुशासित नागरिक बन्नका लागि हालसम्म चारवटा खेलकुद कार्यक्रमहरु आयोजना भैसकेका छन् ,

६. शारीरिक तन्दुरुस्तीका लागि पनि ज्यादै उपयोगी सावित भैसकेको खो खो खेलका माध्यमबाट साग खेलकुद प्रतियोगितामा नेपालका तर्फबाट सहभागी भै रजत र कास्य पदक प्राप्त गर्ने खेलाडीहरुलाई प्रोत्साहन तथा सम्मान कार्यक्रम गरी खेलाडीको मनोबल उच्च बनाउने कार्य भएको छ,
७. स्थानीय पाठ्यक्रम हाम्रो ठाकुरबाबा कक्षा (१-८) निर्माण गरी शैक्षिक सत्र २०७६ देखि कार्यान्वयनमा आइसकेको छ, भने उक्त स्थानीय पाठ्यक्रमका बारेमा सुझाव संकलन, प्रबोधीकरण तथा पुनःप्रकाशन पश्चात चालु शैक्षिक २०७८ बाट पाठ्यक्रममा भएका विषयवस्तुलाई सहज शिक्षण गर्न शैक्षिक जनशक्तिको प्रयोगका लागि स्रोत सामग्री संगालो समेत प्रकाशित गरिएको छ ,
८. स्थानीय पाठ्यक्रमलाई सहयोग पुग्ने गरी विविध सूचनामूलक सामग्रीसहितको वार्षिक शैक्षिक क्यालेण्डर निर्माण गरी हरेक कक्षा कोठा,अफिस र कक्षा ९ देखि माथिका विद्यार्थीहरुलाई पनि पुग्ने गरी वितरण गरिएको,
९. ठाकुरबाबाको समग्र शिक्षा क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक पर्ने नगर शिक्षा ऐन, शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण र कार्यान्वयन भएको छ ,
१०. शैक्षिक महोत्सव, शैक्षिक प्रदर्शनी, शिक्षा दिवस, बाल दिवस, संविधान दिवस जस्ता कार्यक्रम आयोजना गरी सरोकारबालाका बिचमा अन्तरक्रिया र सूचना आदान प्रदान भएको छ,
११. छात्राहरुको लागि मासिक श्राव व्यवस्थापन तथा सेनिटरी प्याड वितरण गर्ने काम भएको छ,
१२. दिवा खाजा व्यवस्थापन कार्यविधि निर्माण, टिफिन डब्बा वितरण र नियमित खाजा वितरण भएको छ ,
१३. पालिका भित्रका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत ६० जना बालविकास शिक्षकहरुका लागि तालिम,बालविकास सामग्री व्यवस्थापन सहयोग र क्षमता अभिवृद्धि गरिएको छ ,
- १४ पालिका भित्रका सबै शिक्षकका लागि पाठ्यक्रम प्रबोधिकरण तालिम तथा पाठ्यक्रम र शिक्षक निर्देशिका वितरण गरी शिक्षण कार्य प्रभावकारी बनाइएको छ,
१५. कोभिड १९ व्यवस्थापनका लागि मास्क तथा सेनिटाइजर वितरण र हेन्ड वास स्टेशनहरु स्थापना भएका छन् ,
- १६ मुख्यमन्त्री शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत बाल विकासदेखि ३ कक्षासम्मका बालबालिकाहरुलाई जाडोमा न्यानो कपडा वितरण भएको छ,
- १७ कक्षा ५ र ८ को नगरस्तरीय परीक्षा व्यवस्थापन र अन्य कक्षाका लागि नगरस्तरीय परीक्षा समितिको गठन गरी सामुहिक परीक्षा सञ्चालन,
१८. माध्यमिक विद्यालयहरुमा विज्ञान प्रयोगशाला र पुस्तकालय स्थापना गरिएको छ,
१९. आधारभूत विद्यालय तथा माध्यमिक विद्यालयहरुमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि प्रयोगशाला स्थापना गरिएको छ,
२०. सामुदायिक सबै विद्यालयहरुलाई कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रोजेक्टर, स्मार्टबोर्ड, पेनड्राइभ वितरण गरिएको छ,
२१. लकडाउन तथा निषेधाज्ञाको समयमा रेडियोबाट शिक्षा, टोलटोलमा शिक्षक कार्यक्रम सञ्चालन, शिक्षा र सिकाइ सहजीकरण पुस्तिका छपाई र वितरण भएकोछ ,
२२. छात्रवृत्तिहरु वितरण, पोशाक वितरण, निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, बुक कर्नर स्थापनाका लागि अनुदान आदि,
२३. विद्यालय सामाजिक परीक्षण तथा लेखा परीक्षण व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यहरुलाई थप व्यवस्थित तथा पारदर्शी बनाइ शैक्षिक संस्थाहरुलाई मीतव्ययी बनाउने कोशिस गरिएको छ ,
२४. उत्कृष्ट शिक्षक,कर्मचारी तथा विद्यालयहरुको छनौट गरी प्रोत्साहन तथा पुरस्कार वितरण गर्ने गरिएको छ ,
२५. विद्यालय फुलबारी तथा हरित विद्यालय सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गरी हरित विद्यालयको अवधारण कार्यान्वयन गरिएको छ ,
२६. विद्यालय दर्पणको प्रकाशन तथा विद्यालयहरुको ऐतिहासिक अभिलेख एकिकृतीकरण गर्ने प्रयास थालनी गरिएको छ,
- २७ IEMIS व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने कार्यहरु सञ्चालन गरिएकोछ ,

२८. शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयमा तहगत रुपमा स्थायी शिक्षक नै प्रधानाध्यापक नियुक्त गरिएको छ,
२९. विद्यालय बास कार्यक्रमका लागि संघसंस्थासँग समन्वय र सहयोग मार्फत सिकाइ प्रवर्धन गर्ने काम भएको छ,
- ३० प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम व्यवस्थापनका लागि समन्वय र पहल भएको छ,
३१. गर्भदेखि २ वर्षसम्मका बालबालिकाको मातृशिशु व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वय गरिएको छ,
३२. बालक्लव , जु.रे.स. , इको क्लव , स्काउट गठन र परिचालन भएको छ,
३३. ट्राफिक नियम र लागु औषध नियन्त्रण र एवं अभिभावक शिक्षा सम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन भएका छन्,
३४. नमुना विद्यालय स्थापनाका लागि पहल ,समन्वय र सहयोग भएको छ,
३५. कक्षा (१-३) सम्मका लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्रद्वारा निर्माण गरी प्रयोगमा ल्याउन थालिएको एकीकृत पाठ्यक्रमलाई सफल कार्यान्वयनका लागि ९० जना जनशक्तिलाई आवश्यक सहजीकरण, मूल्याङ्कन पुस्तिका छपाइ तथा वितरण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ,
३६. रजिष्ट्रेसन पास गर्दा उठेको रकमबाट निर्माण गरिएको शैक्षिक विकास कोष स्थापना भएको छ । त्यस्तो कोषबाट विद्यालय र क्याम्पसलाई आवश्यक सहयोग गर्ने योजना बनेको छ ।
३७. पालिकाले राष्ट्रिय शिक्षा दिवसका अवसरमा शैक्षिक सत्र २०७७ मा विद्यालय सेवाबाट स्वच्छिक तथा अनिवार्य अवकासमा जानु हुने शिक्षक कर्मचारीलाई अभिनन्दन तथा बहालवाला शिक्षक कर्मचारीलाई सम्मान, प्रोत्साहन र पुरस्कृत गरेको थियो। उक्त विवरण यसप्रकार छ:

क) पुरस्कृत हुने शिक्षक कर्मचारीहरु:

क्र स	नाम थर	पद	विद्यालय
१	श्री दिल बहादुर वली	विद्यालय कर्मचारी	श्री ने रा मा वि, ठाकुरद्वारा
२	श्री यम कुमारी थारु	बाल विकास शिक्षक	श्री बबई शिशु मन्दिर मा वि, बर्गदा
३	श्री अशोक कुमार आचार्य	प्राथमिक शिक्षक	श्री किसान मा वि, बनकट्टी
४	श्री नवराज ढुङ्गाना	प्र अ (नि मा)	श्री शारदा आ वि, शाहीपुर
५	श्री सुरेन्द्रराज लम्साल	शिक्षक (मा वि)	श्री चुरे मा वि, बगनाहा
६	श्री जीवराज उपाध्याय	शिक्षक (सा उ मा वि)	श्री त्रिभुवन नमुना मा वि, भुरीगाउँ
७	श्री विक्रम खड्का	प्रिन्सिपल (संस्थागत विद्यालय)	श्री वि वि ए एस मेमोरियल, ठाकुरद्वारा

ख) पुरस्कार तथा सम्मान प्राप्त गर्ने शिक्षकहरु:

विगत लामोसमयदेखि विद्यालयको नेतृत्वमा रही उत्कृष्ट कार्य गर्ने प्र अ तथा शिक्षा कर्मीहरु यसप्रकार हुनुहुन्छ :

क्र स	नाम थर	पद	विद्यालय
१	श्री लक्ष्मी पौडेल	शिक्षक	श्री जनचाहना आ वि डुप्रेनी
२	श्री नारायण अधिकारी	शिक्षक	श्री बबई शिशु मन्दिर मा वि बर्गदा
३	श्री नन्दाराम अधिकारी	प्र अ	श्री त्रिभुवन नमुना मा वि भुरीगाउँ
४	श्री बालकृष्ण आचार्य	प्र अ	श्री चुरे मा वि बगनाहा
५	श्री सत्यराज तिमिल्सेना	शिक्षक	श्री ने रा मा वि कर्मला

ग) सेवानिवृत्त भई अभिनन्दित हुने शिक्षक कर्मचारीहरुको विवरण यसप्रकार छ:

क्र स	नाम थर	पद	विद्यालय
१	श्री नन्दलाल चापागाईं	शिक्षक	श्री ने रा मा वि, कर्मला

२	श्री किरुलाल चौधरी	शिक्षक	श्री त्रिभुवन नमुना मा वि, भुरीगाउँ
३	श्री सन्तराम चौधरी	शिक्षक	श्री त्रिभुवन नमुना मा वि, भुरीगाउँ
४	श्री हर्षबहादुर शाही	प्र अ	श्री प्रा वि, खैलार
५	श्री पदमपाणि सापकोटा	शिक्षक	श्री जनज्योति मा वि, बकुवा
६	श्री चन्द्र बहादुर स्वार	प्र अ	श्री पृथ्वी प्रा वि, हात्तीसार
७	श्री जीत बहादुर थारु	विद्यालय कर्मचारी	श्री किसान मा वि, बनकट्टी तकिया सेक्टर

घ) स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण तथा स्रोत सामग्री संकलन समूहलाई कदरपत्र प्रदान

क्र स	नाम थर	पद	प्रतिनिधित्व गर्ने संस्था
१	श्री राधा चौधरी	संयोजक	सामाजिक समिति संयोजक, ठाकुरबाबा
२	श्री नन्दाराम अधिकारी	सदस्य	प्र अ, श्री त्रिभुवन नमुना मा वि भुरीगाउँ
३	श्री बालकृष्ण आचार्य	सदस्य	प्र अ, श्री जनज्योति मा वि बकुवा
४	श्री नवराज ढुङ्गाना	सदस्य	प्र अ, श्री शारदा आ वि शाहीपुर
५	श्री यज्ञ प्रासद नेपाल	सदस्य	प्र अ, श्री जनचाहना आ वि डुप्रेनी
६	श्री सिता कुमारी भण्डारी	सदस्य सचिव	शिक्षा शाखा अधिकृत, ठाकुरबाबा

ङ) विद्यालय व्यवस्थापनतर्फ उत्कृष्ट

ज्ञानोदय प्राथमिक विद्यालय ठाकुरबाबा न पा-२, सत्वरुवा, बर्दियालाई विद्यालयको व्यवस्थापकीय कार्यमा पालिका भरी नै उत्कृष्ट स्थान प्राप्त गरेवापत नगद पुरस्कार र सम्मान पत्रद्वारा सम्मान गरिएको थियो ।

च) चालु आ व २०७८ २०७९ का लागि नगरपालिकाले शिक्षाका लागि केन्द्र र प्रदेशले विनियोजित गरेको सशर्त बजेटबाहेक आफ्नो स्रोतबाट निम्न बमोजिमका कार्यक्रम र बजेटको व्यवस्था गरेको छ ।

क्र.स.	क्रियाकलाप	लक्ष्य	एकाइ	प्रति एकाइ लागत रु	वार्षिक बजेट	बजेट भार
१	माध्यमिक तह (११-१२) शिक्षक अनुदान	२	जना	४,९८,१९९	९,९६,३९८	३.०५
२	माध्यमिक तह (९-१०) शिक्षक अनुदान	१२	जना	४,४९,६९६	५३,९६,३५२	१६.५३
३	आधारभूत तह (६-८) शिक्षक अनुदान	१३	जना	३,६३,६१०	४७,२६,९३०	१४.४८
४	प्रा.वि. तह शिक्षक अनुदान	१	जना	३,४६,०४७	३,४६,०४६	१.०६
५	शिक्षक पोसाक भत्ता	२८	जना	१०,०००	२,८०,०००	०.८६
६	बालविकास सहजकर्ताहरूको थप तलब	६०	जना	९१,०००	५४,६०,०००	१६.७२
७	विद्यालय कर्मचारी थप तलब भत्ता	३६	जना	९१,०००	३२,७६,०००	१०.०३
८	हरित विद्यालय कार्यक्रम	१०	विद्यालय	५,०००	५०,०००	०.१५
९	अभिभावक शिक्षा	९	विद्यालय	९,०००	८१,०००	०.२५
१०	दिवस, समारोह तथा विभिन्न कार्यक्रम				२,००,०००	०.६१
११	पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी तालिम				१,५०,०००	०.४६
१२	क्यालेण्डर निर्माण				१,५०,०००	०.४६

१३	शैक्षिक सामग्री प्रदर्शनी /मेला तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम				२,००,०००	०.६१
१४	ELDS Report Card सम्बन्धी बालविकास सहजकर्ता तालिम	६०	जना		७०,०००	०.२१
१५	स्थानीय पाठ्यक्रम तथा सन्दर्भ सामग्री निर्माण				२,५०,०००	०.७७
१६	नगरस्तरीय परीक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन				७,००,०००	२.१४
१७	सूचना प्रविधि तालिम				१,५०,०००	०.४६
१८	ट्राफिक सचेतना कार्यक्रम				५०,०००	०.१५
१९	शैक्षिक विकास कार्यक्रम (क्याम्पसका छात्राहरुलाई सेनेटरी प्याड वितरण)				६०,००,०००	१८.३७
२०	प्राविधिक विद्यालय पूर्वाधार विकास				३५,००,०००	१०.७२
२१	बालविकास स.का.हरुको विदाइ कार्यक्रम	१०	जना		५,७२,११६	१.७५
२२	स्काउट प्रवर्धन				५०,०००	०.१५
	जम्मा				३,२६,५४,८४३	१००

स्रोत: बजेट किताव २०७८/०७९

२.८ न.पा.का शैक्षिक समस्या, चुनौती र अवसरहरु:

क) मुख्य समस्याहरु

१. नियमानुसार शिक्षक व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
२. बालविकास केन्द्रलाई व्यवस्थापन गर्न नसक्नु, विद्यालय समायोजन गर्न वा कक्षा घटाउन नसक्नु, विद्यालय २४२ दिन खोल्न र पढाई हुने दिनलाई २१४ दिन कार्यान्वयन गर्न नसक्नु,
३. बालबालिकामा पठन सिप तथा संस्कृतिको विकास गर्न नसक्नु, अनुगमन तथा सुपेरीवेक्षण नियमित गर्न नसक्नु सिकाइ उपलब्धि बृद्धि गर्न नसक्नु,
४. Task on Time and Time on Task को अवधारणा विकास गर्न नसक्नु,
५. शिक्षक र कर्मचारीको दरबन्दी मिलान गर्न तथा थप शिक्षक व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
६. प्र.अ.तथा शिक्षकलाई नेतृत्व सिप विकास गर्न, शिक्षकले सिकेका र तालिममा लिका विषयबस्तुलाई कक्षाकोठामा स्थानान्तरण गर्न नसक्नु,
७. प्राविधिक तथा व्यवसायिक शिक्षा प्राप्त गरेका जनशक्तिको बजार व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
८. सबै विद्यालयमा सूचना प्रविधिमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन गर्न नसक्नु,
१०. सबै बालबालिकालाई विद्यालयमा ल्याउन, टिकाउन र ती बालबालिकाको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्न नसक्नु,
११. विद्यालयमा सुशासन, पारदर्शिता कायम राख्न नसक्नु ।

ख) चुनौतीहरु

हाम्रो पालिकाले मुलभूत रुपमा निम्न पक्षहरुलाई मुख्य चुनौतीका रुपमा स्वीकारेको छ :

१. नगरपालिका भित्र असहाय, अभिभावकविहिन तथा आर्थिक रुपमा अति विपन्न परिवारका बालबालिकाहरुलाई विद्यालयमा ल्याउन र टिकाउन,
२. अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरुलाई स्रोतकक्षामा व्यवस्थापन गर्न र शिक्षा प्रदान गर्न,
३. अभिभावकको शिक्षा प्रति अपनत्व, बाल विवाह न्यूनिकरण गर्न विद्यालयमा विद्यार्थीको नियमितता र कक्षा दोहोर्चाउने र

बिचैमा विद्यालय छाड्ने दर शुन्य बनाउन,

४. विद्यालयमा बालबालिकालाई भर्ना सकेपछि टिकाउने, सिकाउने र विकाउने अवस्थामा सुधार ल्याउन,
५. शिक्षा नीतिगत व्यवस्थामा एकरूपता गर्न,
६. नियमानुसार दक्ष जनशक्ति (प्रविधि मैत्री) व्यवस्थापन तथा स्रोत व्यवस्थापन गर्ने,
७. विद्यालयलाई शान्ति क्षेत्र घोषणा गर्न र सो अनुसार कार्यान्वयन गर्न,
८. सार्वजनिक विद्यालयमा गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु,
९. सुशासन र पारदर्शिता कायम गर्न,
१०. शिक्षाको निःशुल्क, सर्वसुलभता र समन्यायिकता कायम गर्न,
११. सार्वजनिक विद्यालयप्रति सबै नागरिकको अपनत्व र बुझाइमा एकरूपता गर्नु,
१२. विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठनमा राजनीतिकरण हुनु ।
१३. सबै बालबालिकाहरूलाई गुणस्तरीय प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको अवसर सुनिश्चित गर्न प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा केन्द्र कक्षाको समायोजन तथा पुनर्वितरण गरी मापदण्ड अनुसार सञ्चालन गर्नु ।
१४. प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा चार वर्षका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरी सञ्चालन गरिने कार्यक्रम भए पनि चारवर्ष भन्दा कम उमेरका बालबालिकाहरू पनि सहभागी हुनु ।
१५. नक्साङ्कनका आधारमा विद्यालयको स्थापना, समायोजन तथा पुनर्वितरण गरी सबै विद्यालय शिक्षामा बालबालिकाको पहुँच र सहभागिताको सुनिश्चितता गर्नु ।
१६. सबै विद्यालयको भौतिक तथा शैक्षिक वातावरणमा सुधार ल्याई विद्यालयलाई बालमैत्री बनाउनु ।
१७. आधारभूत तहको शिक्षालाई अनिवार्य तथा निःशुल्क र माध्यमिक तहको शिक्षालाई निःशुल्क गरी गुणस्तरीय सिकाइ सुनिश्चित गर्ने आवश्यक स्रोत व्यवस्था र संरचना तथा क्षमता विकास गर्नु ।
१८. नगरपालिकाको जीवन र जगतलाई सम्मानपूर्वक समेट्दै सिकाइलाई दैनिक जीवनसँग आबद्ध गर्न पाठ्यक्रम तथा सिकाइ क्रियाकलापमा सुधार गरी शिक्षाको प्रयोजन र सान्दर्भिकता बढाउनु ।
१९. माध्यमिक तहमा व्यावसायिक तथा प्राविधिक शिक्षाका लागि उपयुक्त संरचना तथा कार्यक्रम विकास तथा कार्यान्वयन गर्नु ।
२०. पाठ्यक्रमलाई समयसापेक्ष, सान्दर्भिक, गुणस्तरीय र प्रभावकारी बनाई सुखी र सम्मृद्ध नगरपालिका निर्माणका लागि सक्षम, सिर्जनशील तथा प्रतिस्पर्धी नागरिक तयार गर्न सहयोग गर्नु ।
२१. आवश्यकताका आधारमा पर्याप्त सङ्ख्यामा पेसाप्रति समर्पित, दक्ष र जवाफदेही शिक्षकहरूको व्यवस्था गरी बालबालिकाको सिकाइ उपलब्धिमा सुधार गर्नु।
२२. सबै प्रकारका सिकारुहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा सहज पहुँच र सोको व्यवस्थापनका लागि आवश्यक कानून र संस्थागत संरचनाको स्थापना गर्नु ।
२३. सम्भावित जोखिमको पूर्वानुमान गरी हिंसा, विभेद, प्रकोप र महामारीजन्य जोखिमबाट सुरक्षित रहन सिकाइलाई निरन्तरता दिनु ।
२४. सूचना तथा सञ्चार लगायतका प्रविधिमा शिक्षक तथा विद्यार्थीको पहुँच विस्तार र सिकाइमा प्रभावकारी ढङ्गले प्रयोग गर्नु ।
२५. बालबालिकाको पोषणको अवस्था तथा स्वास्थ्यमा सुधार गर्न दिवा खाजा लगायत सरसफाइ तथा स्वच्छता, आधारभूत स्वास्थ्य तथा पोषण सेवा तथा शिक्षा विद्यालयमार्फत प्रदान गर्नु ।
२६. छात्रवृत्ति तथा अन्य सहायता प्रणालीलाई गरिब, सुविधाविहिन, कठिन परिस्थितिमा रहेका र अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई विद्यालयमा भर्ना हुन, निरन्तरता दिन र सिकाइमा सहभागी भई उपलब्धि सुधारमा सहयोग हुने गरी प्रभावकारी व्यवस्थापन गर्नु ।
२७. नगरपालिकालाई पूर्ण साक्षर घोषणा गर्नु तथा साक्षरता, निरन्तर शिक्षा र जीवनपर्यन्त सिकाइको अवसरमा वृद्धि गर्नु र

विद्यालयमा नियमित उपस्थित भई शिक्षा निरन्तर गर्न नसक्ने तथा बढी उमेर भएका व्यक्तिका लागि वैकल्पिक सिकाइको प्रबन्ध गर्नु ।

२८. विद्यालय शिक्षाको पहुँच, सहभागिता र उपलब्धिगत सुधारका लागि शिक्षक र अभिभावक लगायतका सरोकारवालाहरूलाई शिक्षामा अपेक्षाकृत योगदान गर्नका लागि अभिप्रेरित गर्नु ।
२९. गुणस्तरीय शिक्षाको सुनिश्चितताका लागि सुदृढ शैक्षिक संरचना, पर्याप्त, सक्षम र प्रतिबद्ध जनशक्ति एवम् जीवन्त अन्तर सरकार सम्बन्धको विकास गर्नु ।
३०. सार्वजनिक विद्यालयको सिकाइप्रति अभिभावकको आकर्षण तथा विश्वास कायम गर्नु ।
३१. विद्यार्थीहरूको टिकाउदर तथा सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्नु, कक्षा दोहोर्चाउने दर र छाड्ने दर कम गर्नु ।
३२. आधारभूत तह कक्षा (१-३) मा पठन सिपको विकास गरी शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नु ।
३३. कक्षाकोठा व्यवस्थापन, शिक्षक नियमितता, सिकाइ स्थानान्तरणलाई व्यवस्थित गर्नु ।
३३. विषम परिस्थिति (कोरोना, बाढी, हावाहुरी, आगलागी) मा शैक्षिक क्षति न्यूनीकरण गर्न शैक्षिक क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नु ।

ग) अवसरहरू (Opportunities)

उल्लिखित चुनौतीहरूको समाधान गर्नका लागि ठाकुरबाबा नगरपालिकालाई निम्नलिखित अवसरहरू उपलब्ध हुनेछन :

१. सबै समुदायको पहुँचमा आधा घण्टाको दुरी भित्र आधारभूत विद्यालयहरू हुनु,
२. सबै समुदायको पहुँचमा बालविकास केन्द्रहरू विद्यालय तथा समुदायमा स्थापित हुनु,
३. हरेक वडामा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू हुनु र आवश्यकता अनुसार संस्थागत विद्यालयहरू स्थापित हुँदै जानु ,
४. उच्च शिक्षाका लागि २ वटा क्याम्पसहरू सञ्चालनमा रहनु,
५. शिक्षा क्षेत्रको चासो सहितको सामुदायिक विकास हुनका लागि पूर्वाधारका रूपमा सामुदायिक वन र सहकारीहरू स्थापित भई सेवारत रहनु,
६. सबै विद्यालयसम्म सडक पूर्वाधारहरू निर्माण हुनु,
७. शिक्षा तथा सामाजिक विकासका लागि राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र आर्थिक आधारका रूपमा रहनु,
८. स्थानीय पाठ्यक्रम र स्रोत सामग्री सँगालो प्रकाशित हुनु,
९. स्थानीय शिक्षा ऐन, शिक्षक व्यवस्थापन कार्यविधि, दिवा खाजा व्यवस्थापन कार्यविधि, विपत् व्यवस्थापन प्रतिकार्य योजना, वास योजना निर्माण हुनु,
१०. नगरको २० वर्षे गुरु योजना निर्माण हुनु,
११. शिक्षा क्षेत्रमा काम गर्ने INGO, NGO, CBO हरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्न तयार रहनु ,
१२. विगत केही दशकदेखि विद्यालय शिक्षाको पहुँच, गुणस्तर र समता विकासका लागि सञ्चालन भएका कार्यक्रमहरूले विकास गरेका संरचना तथा क्षमताहरू पूर्वाधारका रूपमा रहेको,
१३. आधारभूत तहमा निःशुल्क तथा अनिवार्य र माध्यमिक तहमा निःशुल्क शिक्षाका लागि संवैधानिक, कानुनी तथा नीतिगत आधार तयार भएको,
१४. शिक्षामा नागरिकको पहुँचमा वृद्धि तथा गुणस्तरमा समेत सुधारका साथै विद्यालय शिक्षामा खुद भर्ना दर र लैङ्गिक समता सूचकमा अपेक्षित प्रगति हुँदै गएको,
१५. दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि राष्ट्रिय एवम् अन्तर्राष्ट्रिय परिवेश सहकार्य तथा सहयोगका निम्ति प्रतिबद्ध भएको,
१६. शिक्षामा सरकारको लगानी वृद्धिका लागि राजनीतिक रूपमा सहमति देखिएको,
१७. संघीय संरचनामा विद्यालय शिक्षाको विकास र शासकीय तथा व्यवस्थापकीय प्रबन्धका लागि स्थानीय तहलाई जिम्मेवार बनाई तीनै तहका सरकारको सहकार्य तथा समन्वयको स्वरूप प्रारम्भ भएको र तीनै तहबाट लगानी हुन सक्ने व्यवस्था रहेको,

- १८ संविधानले स्थानीय सरकारलाई माध्यमिक तहसम्मको शिक्षासम्बन्धी अधिकार प्रदान गरेको कारण आफ्नो नगरपालिकाको आवश्यकता अनुकूलको माध्यमिक तहसम्मको शिक्षाको सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि स्थानीय सरकारलाई उपयुक्त अवसर प्राप्त भएको,
१९. विद्यालय शिक्षाका लागि आवश्यक केही संरचना तथा क्षमता विद्यमान रहेकोले यसमा सुधार तथा परिमार्जन मात्र गर्दा यस योजनाको कार्यान्वयनमा उपयोग गर्न सकिने अवस्था भएको,
- २० राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप २०७६ विकास भई कार्यान्वयन प्रारम्भ भएको र सोही अनुसार नगरपालिकाले स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिरहेको,
२१. विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण तथा विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण गर्ने पद्धति विकास भएकाले यसका नतिजाहरूले प्रमाणमा आधारित सुधारका लागि सहयोग हुन सक्ने देखिएको ,
२२. सार्वजनिक शिक्षाको विकास तथा गुणस्तर सुधारका लागि सहयोगी तथा सकारात्मक जनमत रहेको ।
२३. सरकारी एवम् निजी क्षेत्रबाट सूचना, सञ्चार र प्रविधिको क्षेत्रमा लगानी र सहकार्यमा विकास र विस्तार हुँदै गएको,
- २४ यस योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनबाट सार्वजनिक शिक्षाप्रतिको विश्वास तथा आकर्षणमा योगदान पुग्न सक्ने देखिएको।

परिच्छेद ३

ठाकुरबाबा नगरपालिकाको शैक्षिक तथ्याङ्कहरू

३.१ साक्षरता अवस्था

विवरण	सङ्ख्या	प्रतिशत
साक्षरता	५५,१४६	९६.४
लैङ्गिकताको आधारमा		
महिला	२७,५६१	९५.५
पुरुष	२८,०८०	९७.३

स्रोत : वास किताव २०७७

३.२ शिक्षण संस्थाहरू

विद्यालय/शिक्षण संस्थाहरू

संस्थाहरू	प्रारम्भिक बाल विकास	आधारभूत (१-५)	आधारभूत (६-८)	माध्यमिक (९-१२)	उच्च शिक्षा
जम्मा	६०	१५	८	१७	२
विद्यालयको प्रकार					
सामुदायिक	६०	१२	५	९	
निजी		३	३	८	
कम्पनी		३	२	७	
गुठी (सार्वजनिक)					
गुठी (निजी)			१	१	
प्राविधिक माध्यमिक विद्यालय				१	
प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम				१	
आंगिक					
सम्बन्धन प्राप्त					२
सामुदायिक सिकाइ केन्द्र	३				

३.३ जातजातिका आधारमा विद्यार्थी विवरण

	प्रारम्भिक बाल विकास	आधारभूत कक्षा (१-३)	आधारभूत कक्षा (१-५)	आधारभूत कक्षा (६-८)	माध्यमिक कक्षा (९-१०)	माध्यमिक कक्षा (११-१२)	उच्च शिक्षा
					साधारण प्राविधिक		
लैंगिकताको आधारमा	२,७५२	३,४०६	५,५८९	३,२६६	२,१७०	१,२३५	१,१८५
छात्रा	१,२४३	१,५६५	२,५९५	१,६११	१,१२६	७२५	६९१

छात्र	१,५०९	१,८४१	२,९९४	१,६५५	१,०४४	५१०	४९४
जनजातिका आधारमा							
ब्राह्मण/क्षेत्री	८८६	१,२०४	१,९८५	१,०८७	७५५	५००	५१६
छात्रा	४०६	५३२	९०१	५१९	३८७	२७९	२९३
छात्र	४८०	६७२	१,०८४	५६८	३६८	२२१	२२३
जनजाति	१,५६४	१,७५६	२,८७४	१,८१७	१,२१३	६४३	६०४
छात्रा	७०२	८३२	१,३४३	९१७	६२३	३९६	३६४
छात्र	८६२	९२४	१,५३१	९००	५९०	२४७	२४०
दलित	२७१	४०१	६५६	३२८	१८३	८७	५५
छात्रा	१२१	१७८	३१३	१६२	१०१	४८	२९
छात्र	१५०	२२३	३४३	१६६	८२	३९	२६
अन्य	३१	४४	७४	४४	१९	५	१२
छात्रा	१४	२२	३८	१३	१५	२	७
छात्र	१७	२२	३६	२१	४	३	५

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

क) जातजातिका आधारमा सामुदायिक विद्यालय विवरण

	प्रारम्भिक बाल विकास	आधारभूत कक्षा (१-३)	आधारभूत कक्षा(१-५)	आधारभूत कक्षा (६-८)	माध्यमिक कक्षा(९-१०)	माध्यमिक कक्षा (११-१२)
					साधारण प्राविधिक	
लैंगिकताको आधारमा	१,६०३	२,०२८	३,४७७	२,५१९	१,८३६	१,२३५
छात्रा	७३७	९८२	१,७१६	१,३२८	९७८	७२५
छात्र	८६६	१,०४६	१,७६१	१,१९१	८५८	५१०
जनजातिका आधारमा						
ब्राह्मण/क्षेत्री	४६१	६१३	१,०६६	७६२	६१३	५००
छात्रा	२१३	२९४	५३०	४०४	३२८	२७९
छात्र	२४८	३१९	५३६	३५८	२८५	२२१
जनजाति	९५८	१,१२०	१,९०७	१,४७३	१,०३९	६४३
छात्रा	४४२	५५२	९३२	७७८	५४०	३९६
छात्र	५१६	५६८	९७५	६९५	४९९	२४७
दलित	१७०	२७१	४६६	२६५	१६७	८७
छात्रा	७७	१२६	२३६	१३९	९६	४८
छात्र	९३	१४५	२३०	१२६	७१	३९
अन्य	१३	२४	३८	१९	१७	५

छात्रा	५	१०	१८	७	१४	२
छात्र	८	१४	२०	१२	३	३

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

ख) निजी विद्यालयहरुमा विद्यार्थी भर्ना

	प्रारम्भिक बाल विकास	आधारभूत कक्षा(१-३)	आधारभूत कक्षा(१-५)	आधारभूत कक्षा (६-८)	माध्यमिक तह (९-१०)साधारण
लैंगिकताको आधारमा	१,१४९	१,३७८	२,११२	७४७	३३४
छात्रा	५०६	५८३	८७९	२८३	१४८
छात्र	६४३	७९५	१,२३३	४६४	१८६
जनजातिका आधारमा					
ब्राह्मण/क्षेत्री	४२५	५९१	९१९	३२५	१४१
छात्रा	१९३	२३८	३७१	११५	५८
छात्र	२३२	३५३	३२	२१०	८३
जनजाति	६०६	६३६	९६७	३४४	१७४
छात्रा	२६०	२८०	४११	१३९	८३
छात्र	३४६	३५६	५५६	२०५	९१
दलित	१०१	१३०	१९०	६३	१६
छात्रा	४४	५२	७७	२३	५
छात्र	५७	७८	११३	४०	११
अन्य	१८	२१	३६	१५	३
छात्रा	९	१२	२०	६	२
छात्र	९	९	१६	९	१

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

३.४ उच्च शिक्षा विद्यार्थी भर्ना विवरण

तह	संकाय											
	शिक्षा			मानविकी			व्यवस्थापन					
	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्र	जम्मा
स्नातक	२६२	१११	३७३	१५७	१११	२६८	२१०	१६२	२०९	६२९	३८४	१०१३
स्नातकोत्तर	१४	११	२५	०	०	०	४८	९९	१४७	६२	११०	१७२

स्रोत : Campus रिपोर्ट

३.५ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिममा भर्ना

	कुल		
	जम्मा	छात्रा	छात्र
TSLC १५ महिने (तह १)	११	९	२
TSLC १८ महिने (तह २)			
TSLC २९ महिने (तह ३)	१०	६	४

स्रोत : विद्यालय

३.६ उमेरगत विद्यार्थी भर्ना विवरण

उमेर		आधारभूत बाल विकास	आधारभूत कक्षा (१-३)	आधारभूत कक्षा (१-५)	आधारभूत कक्षा(६-८)	माध्यमिक कक्षा (९-१०)	माध्यमिक कक्षा (१०+२)
१-३	जम्मा	५९८					
	छात्रा	३०१					
४	जम्मा	८९०	४०	४०			
	छात्रा	४०१	१८	१८			
५	जम्मा	५४७	१८८	१९५			
	छात्रा	२५६	८८	९३			
६	जम्मा	३२९	४०२	४०३			
	छात्रा	१६९	१९४	१९४			
७	जम्मा	१५८	६९५	७०५			
	छात्रा	७६	३२२	३२८			
८	जम्मा	५७	८८६	९६०			
	छात्रा	३५	४३९	४७६			
९	जम्मा	३६	७१५	१,०७१	९		
	छात्रा	१६	३१३	५०३	४		
१०	जम्मा	२३	३४५	९७०	९२		
	छात्रा	११	१४४	४३९	४२		
११	जम्मा		७०	६१७	२९४		
	छात्रा		२८	२८८	१७०		
१२	जम्मा		६५	३४१	६४३	८	
	छात्रा		१९	१३५	३३८	४	
१३	जम्मा			१३९	७६२	९४	
	छात्रा			६५	३६४	४५	
१४	जम्मा			७५	६९८	२५४	
	छात्रा			२६	३४४	१४७	

१५	जम्मा			२४	४६१	५४८	५३
	छात्रा			१२	२०८	२९२	३६
१६	जम्मा			४९	२०१	५८६	१५४
	छात्रा			२०	८५	२९४	१०३
१७	जम्मा				५९	३५७	३४१
	छात्रा				३०	१७६	२०७
१८	जम्मा				२५	२०८	३००
	छात्रा				१४	१०५	१८२
१८>	जम्मा				२२	१२३	३८४
	छात्रा				१२	६३	१९४

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

३.७ सामुदायिक विद्यालयमा उमेरगत भर्ना विवरण

उमेर		प्रारम्भिक बाल विकास	आधारभूत कक्षा (१-३)	आधारभूत कक्षा(१-५)	आधारभूत कक्षा (६-८)	माध्यमिक कक्षा(९-१०)	उच्च माध्यमिक कक्षा(१०+२)
१-३	जम्मा	३४३					
	छात्रा	१५१					
४	जम्मा	५४१	३२	३२			
	छात्रा	२५४	१६	१६			
५	जम्मा	३७७	१६३	१६९			
	छात्रा	१८५	७७	८०			
६	जम्मा	१७८	३३१	३३२			
	छात्रा	८१	१५७	१५७			
७	जम्मा	९६	४२४	४३४			
	छात्रा	४१	२०७	२१३			
८	जम्मा	३९	४९२	५५४			
	छात्रा	१६	२७४	३०६			
९	जम्मा	२९	३४२	६१९			
	छात्रा	९	१५३	३०२			
१०	जम्मा		१६५	५५९	८५		
	छात्रा		६८	२७४	४३		
११	जम्मा		४०	३६४	२३८		
	छात्रा		१९	१९०	१४६		

१२	जम्मा		३८	२०३	४८५		
	छात्रा		१०	८७	२७०		
१३	जम्मा			९७	५४६	८२	
	छात्रा			४५	२८३	४४	
१४	जम्मा			६२	५१९	२२४	
	छात्रा			२३	२८०	१३५	
१५	जम्मा			५२	३७६	४५५	५३
	छात्रा			२३	१७६	२५०	३६
१६	जम्मा				१६७	४६२	१५४
	छात्रा				७५	२३९	१०३
१७	जम्मा				५७	३०५	३४१
	छात्रा				३०	१५५	२०७
१८	जम्मा				२२	१८७	३००
	छात्रा				१३	९४	१८२
१८>	जम्मा				२४	१२१	३८४
	छात्रा				१२	६१	१९४

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

३.८ अपाङ्ग विद्यार्थी भर्ना विवरण

विवरण	प्रारम्भिक बाल विकास	आधारभूत कक्षा (१-३)	आधारभूत कक्षा (१-५)	आधारभूत कक्षा (६-८)	माध्यमिक कक्षा (९-१०)	उच्च माध्यमिक कक्षा (१०+२)
लैंगिकताका आधारमा	२	९	१५	९	३	२
छात्रा	१	६	११	५	२	२
छात्र	१	३	४	४	१	०
विद्यालयको प्रकारका आधारमा						
सामुदायिक विद्यालय	२	९	१५	९	३	२
निजी विद्यालय वा अन्य	०	०	१	०	१	०
अपाङ्गताको आधारमा						
शारीरिक अपाङ्गता	१	५	७	४	२	०
छात्रा	१	२	३	३	२	०
छात्र	०	३	४	१	०	०
बौद्धिक अपाङ्गता	०	२	५	१	०	१
छात्रा	०	२	४	१	०	०
छात्र	०	०	१	०	०	१

बहिरा	०	१	१	२	०	१
छात्रा	०	१	१	०	०	१
छात्र	०	०	०	२	०	०
दृष्टिविहिन	०	०	०	०	०	०
छात्रा	०	०	०	०	०	०
छात्र	१	०	०	०	०	०
कमजोर दृष्टि	०	१	१	१	१	०
छात्रा	०	०	१	१	०	०
छात्र	०	१	०	०	१	०
बहिरा तथा दृष्टिविहिन	०	०	०	०	०	०
छात्रा	०	०	०	०	०	०
छात्र	०	०	०	०	०	०
बोल्न नसक्ने	०	०	२	१	१	०
छात्रा	०	०	२	०	०	०
छात्र	०	०	०	१	१	०

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

३.९ शिक्षक तह तथा विद्यालयको प्रकारको आधारमा शिक्षकको विवरण

विद्यालयको प्रकार	प्रारम्भिक बाल विकास सहजकर्ता	आधारभूत कक्षा(१-५)	आधारभूत कक्षा (६-८)	माध्यमिक कक्षा(९-१०)	उच्च माध्यमिक कक्षा(१०+२)	जम्मा
जम्मा						
महिला						
विद्यालयको प्रकार						
सामुदायिक	६०	१३७	४५	४५	१६	३०३
महिला	६०	६६	११	१०	१	१४८
निजी		२०	१५	६	०	४१
महिला		१६	६	०	०	२२
संस्थागत विद्यालय		१४९	५१	३४	०	२३४

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७८

३.१० उच्च शिक्षाको जनशक्ति विवरण

तह	संकाय								
	पूर्णकालिन			आंशिक			जम्मा		
	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा
स्नातक	०	७	७	१	२९	३०	१	३७	३८
स्नातकोत्तर	०	१	१	०	९	९	०	१०	१०

स्रोत : Campus

३.११ सेवाको आधारमा सामुदायिक शिक्षकको विवरण

क्र.स.		सामुदायिक			महिला प्रतिशत
		महिला	पुरुष	जम्मा	
१	प्रारम्भिक बालविकास				
	सहजकर्ता	६०	०	६०	
२	प्राथमिक शिक्षक	८२	७५	१५७	
२.१	स्थायी	२५	५२	७७	
२.२	अस्थायी	०	२	२	
२.३	राहत	४१	१६	५७	
२.४	नगर शिक्षक	०	१	१	
२.५	निजी	१६	४	२०	
३	निम्न माध्यमिक शिक्षक	१७	४४	६१	
३.१	स्थायी	०	१७	१७	
३.२	अस्थायी	१	०	१	
३.३	राहत	५	१०	१५	
३.४	नगर शिक्षक	५	८	१३	
३.५	निजी	६	९	१५	
४	माध्यमिक शिक्षक	१०	४१	५१	
४.१	स्थायी	३	११	१४	
४.२	अस्थायी	०	१	१	
४.३	राहत	२	९	११	
४.४	नगर शिक्षक	३	९	१२	
४.५	निजी	०	६	६	
४.६	प्राविधिक धारतर्फ अनुदान शिक्षक	२	५	७	
५	माध्यमिक शिक्षक(११-१२)	१	१५	१६	
५.१	स्थायी	०	०	०	
५.२	अस्थायी	०	४	४	
५.३	राहत	१	९	१०	
५.४	नगर शिक्षक	०	२	२	
६	विद्यालय कर्मचारी	१७	२०	३७	

स्रोत :शाखा रिपोर्ट IEMIS रिपोर्ट -२०७८

३.१२ तालिम, प्रमुख विषय तथा शिक्षण विषयका आधारमा सामुदायिक शिक्षकको विवरण

	सङ्ख्या	महिला प्रतिशत
बालविकास सहजकर्ता	६०	१००
तालिम प्राप्त	६०	१००
प्रारम्भिक कक्षा तालिम प्राप्त शिक्षक	७९	७९
१० दिने शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त		

५ दिने पुनर्ताजगी तालिम प्राप्त		
५ दिने शिक्षक पेसागत सहयोग तालिम प्राप्त प्रधानाध्यापक तथा प्राथमिक इन्चार्ज		
प्राथमिक शिक्षक	७९	७९
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त जम्मा शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त नेपाली शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त गणित शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अंग्रेजी शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त विज्ञान शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त सामाजिक शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अन्य शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अन्य शिक्षक		
निम्न माध्यमिक शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त जम्मा शिक्षक	१६	०
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त नेपाली शिक्षक	३	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त गणित शिक्षक	०	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अंग्रेजी शिक्षक	५	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त विज्ञान शिक्षक	५	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त सामाजिक शिक्षक	३	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अन्य शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अन्य शिक्षक		
माध्यमिक शिक्षक		
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त जम्मा शिक्षक	१४	२१ प्रतिशत
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त नेपाली शिक्षक	२	५० प्रतिशत
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त गणित शिक्षक	३	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त अंग्रेजी शिक्षक	३	५० प्रतिशत
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त विज्ञान शिक्षक	३	
शिक्षक पेसागत विकास तालिम प्राप्त सामाजिक शिक्षक	३	३३ प्रतिशत

३.१३ विषयगत उच्च शिक्षाको जनशक्ति विवरण

विषय	महिला	पुरुष	जम्मा
अर्थशास्त्र	०	४	४
गणित	०	३	३
अङ्ग्रेजी	०	७	७
नेपाली	०	६	६
स्वास्थ्य	०	६	६
समाजशास्त्र	०	५	५
कानून	०	२	२

राजनितिशास्त्र	०	२	२
व्यवस्थापन	१	७	८
शिक्षा	०	३	३
जनसङ्ख्या	०	१	१

३.१४ विषयगत रोष्टर शिक्षक

नाम	ठेगाना	सम्पर्क	रोष्टर शिक्षक	तह	श्रेणी
श्री नन्दाराम अधिकारी	ठाकुरबाबा न.पा. १ भुरीगाउँ	९८६०४९७८११	विज्ञान	मा.वि.	द्वितीय
श्री बालकृष्ण आचार्य	ठाकुरबाबा न.पा. ६ बकुवा	९८६८०७७१००	अंग्रेजी	मा.वि.	द्वितीय
श्री बामदेव ढकाल	ठाकुरबाबा न.पा. ९ ठाकुरद्वारा	९८४८१७०१३२	गणित	मा.वि.	तृतीय
श्री महेश ज्ञवाली	ठाकुरबाबा न.पा. १ भुरीगाउँ	९८४८०८०७९१	सामाजिक	मा.वि.	तृतीय
श्री जीवराज उपाध्याय	ठाकुरबाबा न.पा. १ भुरीगाउँ	९८६८०१७२०१	नेपाली	मा.वि.	सा.उ.मा.वि.

३.१५ सूचकाङ्क

३.१५.१ सामान्य सूचकाङ्क

	सामुदायिक	निजी
जम्मा विद्यालय खोल्ने दिन	२३१	२३१
जम्मा शिक्षण सिकाइ भएको दिन	२०६	२०६
अतिरिक्त क्रियाकलापहरु	९	९
प्रारम्भिक कक्षा पढाइसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरु	५	

३.१५.२ उपलब्धि सूचकाङ्क

प्राथमिक तह कक्षा (१-५)	
कक्षा १ मा नयाँ भर्ना	१२५.६
बाल विकासको अनुभव लिइ कक्षा १ मा भर्ना हुने विद्यार्थी	७७.६
कुल भर्ना दर कक्षा (१-५)	१२०.५
खुद भर्ना दर कक्षा (१-५)	९७.३
खुद भर्ना दरमा लैंगिक समता सूचक GPI at NER कक्षा (१-५)	०.८६
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	२५:१
कक्षा ५ मा उत्तीर्ण दर	९४.१
कक्षा ५ मा कक्षा दोहोर्च्याउने दर	४.५
शिक्षक विद्यार्थी अनुपात	२५
कक्षा ५ मा कक्षा छोड्ने दर	१.५
निम्न माध्यमिक तह कक्षा (६-८)	
कुल भर्ना दर	१०४.८
खुद भर्ना दर	९८.४
खुद भर्ना दरमा लैंगिक समता सूचक	०.९७
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	५२:१

कक्षा ८ मा टिकाउ दर	८८.०
कक्षा ८ मा उत्तीर्ण दर	८६.१
कक्षा ८ मा कक्षा दोहोर्न्याउने दर	९.५
कक्षा ८ मा कक्षा छोड्ने दर	४.४
माध्यमिक तह कक्षा (९-१०)	
कुल भर्ना दर	८२.०
खुद भर्ना दर	६२.८
खुद भर्ना दरमा लैंगिक समता सूचक	१.०७
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	४६
उच्च माध्यमिक तह कक्षा (११-१२)	
कुल भर्ना दर	५३.२
खुद भर्ना दर	२०.३
खुद भर्ना दरमा लैंगिक समता सूचक	१.१८
विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	१०३

स्रोत : फ्ल्यास२०७६, IEMIS रिपोर्ट

३.१५.३ अन्तिम परीक्षामा सम्मिलित हुने सामुदायिक संस्थाका विद्यार्थीहरु

	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२
सबै अनिवार्य विषयहरु												
नेपाली	६९५	६५५	६६७	७३०	८०३	७५२	८५२	९०३	९७५	१००१	३९७	७१५
छात्रा	३४८	३२०	३५२	३७५	४२८	३७५	४७८	४५१	५३४	५७६	२२५	४३८
छात्र	३४७	३३५	३१५	३५५	३७५	३७७	३७४	४५२	४४१	४२५	१७२	२७७
अंग्रेजी	६९५	६५५	६६७	७३०	८०३	७५२	८५२	९०३	९७५	१००१	३९७	७१५
छात्रा	३४८	३२०	३५२	३७५	४२८	३७५	४७८	४५१	५३४	५७६	२२५	४३८
छात्र	३४७	३३५	३१५	३५५	३७५	३७७	३७४	४५२	४४१	४२५	१७२	२७७
गणित	६९५	६५५	६६७	७३०	८०३	७५२	८५२	९०३	९७५	१००१		
छात्रा	३४८	३२०	३५२	३७५	४२८	३७५	४७८	४५१	५३४	५७६		
छात्र	३४७	३३५	३१५	३५५	३७५	३७७	३७४	४५२	४४१	४२५		
विज्ञान	६९५	६५५	६६७	७३०	८०३	७५२	८५२	९०३	९७५	१००१		
छात्रा	३४८	३२०	३५२	३७५	४२८	३७५	४७८	४५१	५३४	५७६		
छात्र	३४७	३३५	३१५	३५५	३७५	३७७	३७४	४५२	४४१	४२५		
सामाजिक	६९५	६५५	६६७	७३०	८०३	७५२	८५२	९०३	९७५	१००१		
छात्रा	३४८	३२०	३५२	३७५	४२८	३७५	४७८	४५१	५३४	५७६		
छात्र	३४७	३३५	३१५	३५५	३७५	३७७	३७४	४५२	४४१	४२५		

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७७

३.१५.४ अन्तिम परीक्षामा सम्मिलित हुने निजी शैक्षिक संस्थाका विद्यार्थीहरु

	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२
सबै अनिवार्य विषयहरु												
नेपाली	५०४	५१२	४२३	३८३	३५७	२७२	२५२	२३०	१७१	१५८		
छात्रा	२१६	२१२	१६८	१५६	१४२	१०२	९४	१०७	७१	७२		
छात्र	२८८	३००	२५५	२२७	२१५	१७०	१५८	१२३	१००	८६		
अंग्रेजी	५०४	५१२	४२३	३८३	३५७	२७२	२५२	२३०	१७१	१५८		
छात्रा	२१६	२१२	१६८	१५६	१४२	१०२	९४	१०७	७१	७२		
छात्र	२८८	३००	२५५	२२७	२१५	१७०	१५८	१२३	१००	८६		
गणित	५०४	५१२	४२३	३८३	३५७	२७२	२५२	२३०	१७१	१५८		
छात्रा	२१६	२१२	१६८	१५६	१४२	१०२	९४	१०७	७१	७२		
छात्र	२८८	३००	२५५	२२७	२१५	१७०	१५८	१२३	१००	८६		
विज्ञान	५०४	५१२	४२३	३८३	३५७	२७२	२५२	२३०	१७१	१५८		
छात्रा	२१६	२१२	१६८	१५६	१४२	१०२	९४	१०७	७१	७२		
छात्र	२८८	३००	२५५	२२७	२१५	१७०	१५८	१२३	१००	८६		
सामाजिक	५०४	५१२	४२३	३८३	३५७	२७१	२५२	२३०	१७१	१५८		
छात्रा	२१६	२१२	१६८	१५६	१४२	१०२	९४	१०७	७१	७२		
छात्र	२८८	३००	२५५	२२७	२१५	१७०	१५८	१२३	१००	८६		

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७७

३.१५.५ सामुदायिक विद्यालय विद्यार्थी उपलब्धि विवरण (CGPA 1.65 अर्थात ४० प्रतिशत भन्दा माथि मात्र)

सबै अनिवार्य विषयहरु	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०	कक्षा ११	कक्षा १२
नेपाली	६४.३९	६६.४	६३.८	५६.६६	५९.४९	५६	५४.३४	६६.०५	५६.०१	२.८३	२.२०	
छात्रा	६६.८९	६७.४८	६५.६३	५८.१४	६०.३३	५७.०४	५५	६५.३४	५६.४८	२.७६	२.१३	
छात्र	६१.८८	६५.३२	६१.९७	५५.१८	५८.६६	५४.९६	५३.६७	६५.७४	५५.५४	२.८९	२.२६	
अंग्रेजी	६३.६६	६६	६३	५४.२९	५६.७७	५४.०४	५०.४१	६६.१४	५२.३६	२.७३	२.५१	२.०१
छात्रा	६५.६३	६६.१	६३.३४	५५.१५	५७.२३	५४.६५	५०.३४	६६.३६	५२.२४	२.५४	२.६३	१.९५
छात्र	६१.६८	६५.९१	६२.२६	५३.४३	५६.२३	५०.४७	५०.४७	६६.९५	५२.४८	२.७२	२.३८	२.०७
गणित	६५.३४	६७.३३	६०.९८	५४.६	५७.१३	५४.५२	५०.७५	५८.७७	५५.१८	२.४७	२.४५	
छात्रा	६७.११	६७.४९	६१.९५	५५	५७.२१	५४.५६	५०.७७	५८.६८	५५.१७	२.३३	२.५१	
छात्र	६३.५८	६७.१७	६०.०१	५४.२	५७.०४	५४.४७	५०.७३	५८.८८	५५.१९	२.६०	२.३९	

विज्ञान	६५.३८	६४.६९	६२.९९	५३.५९	५८.३३	५५.८६	५२.६६	६७.८०	५४.४७	३.०४		
छात्रा	६७.२९	६४.७३	६३.९९	५४.७२	५९.०१	५६.८९	५२.८४	६७.९१	५४.६५	२.९८		
छात्र	६३.४६	६४.६४	६१.९९	५२.४६	५७.६५	५४.८३	५२.२८	६७.६९	५४.२८	३.०९		
सामाजिक	६४.७२	६४.२	६१.६१	५६.४	६०.११	५४.४४	५२.६९	६६.९१	५६.२	२.७७		
छात्रा	६७.११	६४.२७	६२.८३	५८.२४	६०.५	५५.४८	५२.७६	६६.७८	५६.५२	२.६९		
छात्र	६३.५८	६४.१४	६०.४	५४.५६	५९.७२	५३.४	५२.६१	६७.०२	५४.६५	२.८५		

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७७

३.१५.६ निजी विद्यालय विद्यार्थी उपलब्धि विवरण (CGPA 1.65 अर्थात ४० प्रतिशत भन्दा माथि मात्र)

सबै अनिवार्य विषयहरु	कक्षा १	कक्षा २	कक्षा ३	कक्षा ४	कक्षा ५	कक्षा ६	कक्षा ७	कक्षा ८	कक्षा ९	कक्षा १०
नेपाली	७८.९	७८.०६	७४.७७	७६.०१	७९.३४	६६.८१	६६.४	७९.५८	७०.९	२.८८
छात्रा	७८.७	७७.७	७५.३	७७.१	८०.६	६८.८	६६.८	८०.३८	७२.५२	२.८५
छात्र	७९.२	७८.४	७४.२	७५.१	७८.१	६४.८	६६	७८.७६	६९.२८	२.९१
अंग्रेजी	७९.८६	७६.४३	७३.३१	७३.५	८०.४२	६३.६४	६१.६३	८१.५२	६७.७	३.२१
छात्रा	८०	७६	७३.१	७४	८२	६५.२	६१.५	८१.९८	६९.१५	३.१६
छात्र	७९.८	७६.९	७३.६	७३	७८.८	६२.१	६१.८	८१.०७	६६.२५	३.२५
गणित	८१.५	८०.०२	७५.८१	७५.४४	८१.०३	७१.७३	७४.८९	७७.३८	७९.१६	२.९४
छात्रा	८१.८	८०.३	७५.७	७४.९	८२.६	७४.२	७५	७७.५	८१.३३	२.८६
छात्र	८१.२	७९.७	७६	७६	७९.५	६९.३	७४.८	७२.२८	७६.१६	३.०१
विज्ञान	७७.६४	७७.६७	७३.४७	७३.८३	७८.७६	६५.३२	६२.३९	७८.३४	७५.१६	३.०८
छात्रा	७७.६	७७	७३.२	७४.६	७९.८	६७.२	६३	७९.३७	७७.४२	२.९६
छात्र	७७.७	७८.३	७३.७	७३.१	७७.७	६३.४	६१.८	७७.३३	७३.७९	३.१९
सामाजिक	७९.३८	७५.०६	७२.२	७४.७३	७८.५७	६६.८८	६७.८८	८०.१२	६७.७७	२.८६
छात्रा	७९.९	७५.४	७१.७	७५	८०	६८.१	६८.३	८०.२७	६८.८४	२.७६
छात्र	७९.६	७४.८	७२.७	७४.५	७२.२	६५.७	६७.५	७९.९८	६६.७७	२.९५

स्रोत : IEMIS रिपोर्ट -२०७७

३.१५.७ कक्षाकोठामा आधारित प्रारम्भिक कक्षा पढाइ परीक्षण औसत उपलब्धि (CB-EGRA Average Score)

	उपकार्य १	उपकार्य २	उपकार्य ३	उपकार्य ४	उपकार्य ५	उपकार्य ६	उपकार्य ७	जम्मा
कक्षा १	८४	८१	८६	८७	७३	८९	८१	८३

कक्षा २	८५	७८	७८	४२	८५	६९	७६	७३.२८
कक्षा ३	७७	५८	६४	५३	८०	७९	६९	६८.५७

स्रोत : CB-EGRA रिपोर्ट

३.१५.८ राष्ट्रिय परीक्षण

	जम्मा
कक्षा ३ मा पढाइ तथा गणितीय सिप परीक्षण (NARN)	४५
छात्रा	४५
छात्र	४५
कक्षा ५ मा विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण (NASA)	४८
छात्रा	५०
छात्र	४८
कक्षा ८ मा विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण (NASA)	३५
छात्रा	३३
छात्र	३८

स्रोत : NASA रिपोर्ट २०१३/२०१५

३.१६ विद्यालयमा शिक्षण पद्धति

पद्धति	सामुदायिक	निजी
शिक्षण विषय		
कक्षा १	कक्षा शिक्षण	कक्षा शिक्षण/विषय शिक्षण
कक्षा २	कक्षा शिक्षण	कक्षा शिक्षण/विषय शिक्षण
कक्षा ३	कक्षा शिक्षण	कक्षा शिक्षण/विषय शिक्षण
कक्षा शिक्षण		
कक्षा १	२६ विद्यालय	१४ विद्यालय
कक्षा २	२६ विद्यालय	१४ विद्यालय
कक्षा ३	२६ विद्यालय	१४ विद्यालय
बहु कक्षा शिक्षण		
कक्षा १		
कक्षा २		
कक्षा ३		

३.१७ विद्यालयमा उपलब्ध भौतिक सुविधा

	सामुदायिक		निजी	
	उपलब्धता	सङ्ख्या	उपलब्धता	सङ्ख्या
भवनको किसिम				
पक्की भवन	अपर्याप्तता	८५		८

कच्ची भवन	अपर्याप्तता	११		२३
जम्मा कक्षाकोठा				
पक्की कक्षाकोठा	अपर्याप्तता	२७५		३०
Multimedia सुविधासहित	अपर्याप्तता	३		०
Interactive board सहित	अपर्याप्तता	११		
छापामय वातावरण	अपर्याप्तता			
पढाइ कुना/पुस्तकालय	अपर्याप्तता	२६		२
कम्तीमा ५० किताव सङ्ख्या भएको	अपर्याप्तता	२६		१४
प्रयोगशाला				
पुस्तकालय	अपर्याप्तता	२६		३
विज्ञान प्रयोगशाला	अपर्याप्तता	९		२
कम्प्युटर प्रयोगशाला	अपर्याप्तता	९		८
इन्टरनेट सुविधा भएको	सुविधा भएको	२६		३
शिक्षण सिकाइमा प्रयोग भएको				
विद्यालय कर्मचारीको लागि मात्र				
वातावरण				
खेलकुद मैदान	अपर्याप्तता	२२		१०
पर्खाल घेरावार	अपर्याप्तता			
पक्की	अपर्याप्तता	६		३
कच्ची	अपर्याप्तता	२०		११
तारबार				
स्थानीय सामग्रीले बारेको				
शौचालय		६७		४०
छात्रा शौचालय	अपर्याप्तता	२७		१४
छात्र शौचालय	अपर्याप्तता	४०		२६
महिला शिक्षक शौचालय	अपर्याप्तता	५		४
पुरुष शिक्षक शौचालय	अपर्याप्तता	९		४
पानी सहितको सुविधायुक्त शौचालय	अपर्याप्तता	९		४
पिउने पानीको व्यवस्था				
धाराको पानी				
इनार तथा ट्युबवेल	अपर्याप्तता	२६		१४
अन्य				
प्राथमिक उपचार सहायता/सुविधा	अपर्याप्तता	१४		४
विजुली	सुविधा भएको	२६		१४
विद्यालयको आय स्रोत				
आफ्नै	अपर्याप्तता	२		
नभएको	अपर्याप्तता	२४		१४

अन्य				
------	--	--	--	--

स्रोत : CB-EGRA रिपोर्ट

३.१८ प्रारम्भिक कक्षा पढाइको अवलोकन तथा विद्यालय अनुगमन (९० मिनेट)

अवलोकन कर्ता	गत शैक्षिक सत्रमा जम्मा अवलोकन गरेको पटक
विद्यालय तथा कक्षाहरुको सामान्य अनुगमन/अवलोकन	
प्रधानाध्यापक/प्राथमिक तह इन्चार्ज	४/४ पटक २६ विद्यालयमा
शिक्षा तालिम केन्द्र /प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम प्रशिक्षक	
शिक्षाप्रमुख/अधिकृत (पालिका / शिक्षा विकास समन्वय इकाइ)	१/१ पटक २६ विद्यालय
अन्य	
प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कक्षाको सामान्य अनुगमन	
शिक्षक पेसागत सहयोग तालिम (TPS) प्राप्त प्रधानाध्यापक/प्राथमिक तह इन्चार्जबाट	४/४ पटक २६ विद्यालय
शिक्षा तालिम केन्द्र /प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम प्रशिक्षक	
शिक्षाप्रमुख/अधिकृत (पालिका / शिक्षा विकास समन्वय इकाइ)	१/१ पटक २६ विद्यालय
अन्य	
९० मिनेट कक्षा अवलोकन	
शिक्षक पेसागत सहयोग तालिम (TPS) प्राप्त प्रधानाध्यापक/प्राथमिक तह इन्चार्जबाट	४/४ पटक २६ विद्यालय
शिक्षा तालिम केन्द्र /प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम प्रशिक्षक	
शिक्षाप्रमुख/अधिकृत (पालिका / शिक्षा विकास समन्वय इकाइ)	१/१ पटक २६ विद्यालय
अन्य	

३.१९ गत शैक्षिक सत्रमा विद्यालय सरोकारवालाहरुसँगको बैठक

सरोकारवालाहरु	बैठक सङ्ख्या
विद्यालय व्यवस्थापन समिति	२५०
अभिभावक शिक्षक संघ	४०
सबै शिक्षकहरु	२२५
प्रारम्भिक कक्षामा नेपाली पढाउने शिक्षकहरुसँग मात्र	५२
अभिभावक	३५
प्रारम्भिक कक्षामा पढ्ने बालबालिकाका अभिभावकहरुसँग	१/१ पटक २६ विद्यालय
पालिका / शिक्षा विकास समन्वय इकाइ	१/१ पटक २६ विद्यालय
अन्य	

३.२० छात्रवृत्ति

प्रकार	जम्मा
सबै प्रकारका छात्रवृत्ति	
आधारभूत तह मा.वि तह	
छात्रा	३०४५

दलित	५१३
अपाङ्ग	५०
दिवा खाजा बालविकासदेखि कक्षा ५	५०८०
मुक्त कमलरी	१

स्रोत : आ व २०७७/०७८ निकास विवरण

३.२१ समुदाय परिचालन कार्यक्रमहरु

कार्यक्रमहरु	सहभागी सङ्ख्या
साथी दौतरी शिक्षा तालिम	१०५
स्थानीय पढाइ सामग्री निर्माण कार्यशाला	५००
नेतृत्व विकास, पैरवी तथा जनचेतना कार्यक्रम	
पढाइ दिवस	३२०
पढाइ शिविर	१५०

३.२२ विद्यालय व्यवस्थापन समिति अनुदान (राष्ट्रिय प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम कार्यान्वयन भएका जिल्लाहरु मात्र)

कार्यक्रमहरु	जम्मा
पढाइ शिविर	
पढाइ प्रतियोगिता	२६ विद्यालय स्तरीय
समुदायमा धुम्ति पढाइ कुना	
पढाइ कुना/छापामय वातावरण	२६ विद्यालय स्तरीय
Reading Buddies	
पढाइ दिवस	१ नगरस्तरीय
स्थानीय पढाइ सामग्री निर्माण कार्यशाला	१ नगरस्तरीय

३.२३ शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न समिति तथा पालिका सम्पर्क व्यक्तिहरुको विवरण

समितिहरु	सम्पर्क व्यक्ति/अध्यक्ष	सम्पर्क नं	इमेल
पालिका सम्पर्क व्यक्ति/सूचना अधिकृत	श्री अनन्तराज सुवेदी	९८४९९१७८९१	suchanaadikarai. thakurbabamun@gmail.com
लैंगिक सम्पर्क व्यक्ति	श्री गोगनसरा आचार्य	९८६८२६३२१४	
शिक्षा समिति	श्री सीता कुमारी भण्डारी	९८४८१३२७४७	sitabh007@gmail.com
परीक्षा समिति	श्री रामहरि रिजाल	९८५१२५३३५१	rijal.rh@gmail.com
अतिरिक्त क्रियाकलाप समिति	श्री सीता कुमारी भण्डारी	९८४८१३२७४७	sitabh007@gmail.com
खरिद समिति	श्री चक्रपाणि आचार्य	९८४८०७४२४२	acharya.chakra2034@gmail.com
जोखिम व्यवस्थापन समिति	श्री इन्द्राराज राजवंशी	९८५८०२५००२	indrakamalraj@gmail.com

३.२४ स्रोतहरू

स्रोत	सूचना
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र	<ul style="list-style-type: none"> • IEMIS • Inclusive education • Technical school • Language data
केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग	<ul style="list-style-type: none"> • Population • Literacy
शैक्षिक गुणस्तर विकास केन्द्र	<ul style="list-style-type: none"> • National Assessment of Student Achievement • CB-EGRA • NARN??
प्रारम्भिक कक्षा पढाइ कार्यक्रम	<ul style="list-style-type: none"> • Reading data (EGRA) • Teacher training • SMC Grant • TLMs and SRMs availability
विश्वविद्यालय अनुदान आयोग	<ul style="list-style-type: none"> • Higher education data
प्राविधिक शिक्षा तथा व्यवसायिक तालिम	<ul style="list-style-type: none"> • Technical education and vocational training
पालिका	<ul style="list-style-type: none"> • Background information • Local level social-economic data • Other education related information